

Ν. Δαι. Bis accersit Synodus futurum Patriarcham. S. Synodus tua reuer. Dignitatē uocat, ut ea fiat Patriarcha. Εμ τῷ γὰρ τῶν ἀγίων ἀποστόλων. Cuius ἐγκαίνια seu dedicationē, & in eo reliquiarū Apostolorū, Andreæ, Lucae, & Timot. depositionē, Georg. Cedrenus 23. anno imperij iustiniani M. factā scribit nēpe 550. Christi.

Icones Græcorum.

Καπελάσιον ὀνόμαζον) Die 19. Decemb. 1578. D. Gerlachius mihi X. Icon. 15. colorib. à Gallo (qui solus tunc Constantinopoli pictor erat) depictas, dedit: uno Coronato illic emptas. Ea sunt 1. Zauschus, eques Turcicus. 2. Patriarcha Byzantinus. 3. Calogerus, seu Monachus Græcus. 4. Sacerdos Græcus. 5. Ciuis Græcus 6. Mulier Græca. 7. Virgo Græca. 8. Doctus, aut nobilis, Græcus. 9. Persa uulgaris. 10. Sacerdos Turcicus. Veniens autē Tybingam ad me (commendatione D. D. Ioannis Pappi, Argentinae in summo templo Antistitis) 21. Febru. 1579. Stamatius Donatus, ex insula Cypro oriundus: in septimum usq; diem à me, ad linguæ hodiernæ quotidianam ἐλοῦσθαι explorationem, retentus fuit. Ex ore eius ponam uocabula, quæ ad illas Iconas pertinent.

De Stamatio Donato Cyprio.

Vocabula equestria.

Litera θ.

Ad Zauschum, ἄλογο, equus: ἄλογο, equi. χύτη, iuba equina. χαλινάρι, uel σαλβόρι (à salua) frænum. καβίρτα, tegumētum equi posterius. σίλα, sella. μεταλλίον ἢ σίλας, caput sellæ, der knopff uornen. προοδελλύα, antilena. ἰγγλα, cingula sub uentre equi. ὀπίθια, postilena. ὄρα, cauda. ποδοσφί, pes. κεφάλι, caput. αὐδία, aures, auriculæ. μάτι, ὀφθαλμὸς, oculus. ἀσφί, pectus: pro, ἀσφί: quia animaduerti ex ipso, Cypricè τὸ θ, per φ effertur. ὕλα, pro πασθί, gladius. φινάρι, pro θύνη, uagina. φρονί, θρόνον, solium. σωφια, pro σωθια, uiscera. ὄρνιθις, pro ὄρνιθις, gallina. Οἱ γυναικῆς πάντες ἀμειψοὶ φέλκν νὰ εἶναι: mulieres semper uolunt pulchræ esse. φέλκν, pro θέλκν. Re deo ad Zauschum, Τυλάπαυι, pileus Turcicus. κλάβι, der rhot spitz darauff, tiber pilei ap̄ex. γούα, ἰούα, barba. δόντια, dentes. νίτι, nasus. μάγυλο, gena. γλέφαρον, frons: alibi, in insulis, γύτλα, Μανίτικ, manicæ. κόγνο, spadiceus, brain. βράσινο, uiridis. νόραυτι, stans color. ἄσφο, albus. γαλάσιο, cæruleus: pro, θαλάσιο. φερίε, uestis Zauschi exterior. ἀλαμα, interior uestis. μετρον, uestis breuior antè, q̄ post. χιτό, ein schon stuck tuchts, pulcher pannus. φορέμα, uestes. πικλαθύνη, Turcica claua ad sellā: ein Turckischer Busican, oder kolb, am sattel. Vngari quoq; utuntur, non Germani βύλα, klob am Vuert, uaginae infimum munimētum. μύλο, ἢ πααδία, knopff deß schiuerts, pomum manubrij gladij. βίγλα, kreutz deß uers, crux ensis, Italicè elza, capulus gladij: μαχαιρί, culter. βράσις, ocrea (τράξιει Turcicè) geuachtelt stiffel. φθόρνιθία, calcaria. σιάλα, stapedes. πύγγι, m. r. suprium. κερδέλα, ligula. πάφιλ, ein stafft am nestel, acus ligula. βυάμισον, indusium. τράχλου, torques indusij. Ego nec in Græcorum, nec in aliorum Orientalium, collo, torquata indusia uideo.

Vocabula Ecclesiastici uetus.

Ad iconem Patriarchæ: ut ad rem, quæ in Historia nostra est, aliquantum ueniamus. Καμιλάυι, pileus latus Patriarchæ. καμίλαβο, sub pileo Patriarchico depondens utrinq; pannus. παυφόρα, totum pallium. ταφά, ταφά, uestis ex serico facta. μαύρο, niger. μέλανο, subniger. προάτο, tiber, παταεία, sceptrum Patriarchicum. Διάδεια ἰνυλθμοιρ ἰνυλθμοιρ εἶναι τὸ παταεία: ἔπυ ἰποῖον ἢ παταεία, κὰ ἢ σιφανώνητορ: sunt 12. Clerici in Patriarchatu, qui faciunt Patriarcham, & coronant eum, καὶ βάνυρ τὰ τὸ παταεία ἢ παταεία: & imponunt ei uestem, cuius foranini caput inseritur: nec apparet ea, sed intra reliquum uestitum gestatur.

Ad calogerym & Sacerdotem, Ράσα ἢ καλογόβωρ, uestis monastica. Est tunica talaris honesta: cui non est iuncta cappa: sed ea, separata capiti iniicitur: & dicitur καμίλαβο, pānos circà dependentes habēs, ποδύμωταρ, calcei. κατὰ τὰ πόδι, inductorium calceorum, anzugel.

Ρόχο, tunica. καβάδι, tunica exterior. ἀλάμα, interior tunica. γοράγνο, cæruleus color. ὄφν, uiolaceus. ἰπέυι, tunica interior, indusio iuncta, goßipino suffulta, mit baumwollen gefutter. βράνι, feniorale, geses. κατὰ τὰ ἰπέ, tibiale, stumppf. καπασί, pileus. σήφια, pileolus Doctois, item mulieris.

Politici uestis uocabula.

Ad ciuem, Græcorū habitus urbanus, nihil ferè à Turcico differt: nisi q. Turcarum pileus, albus est: Græcorum cæruleus. Ist auch ein Turckischer bund, & τυλάπαυι uocatur. χόρμακίτιλο, mantile, fācilet. τεραμέλι, parui mantile. πομβία, fibula, haßt. μία φίλα, ein haßt, oder haack: φίλο uero, die schlauff. Illud huic inseritur. σικανταρ, cingulum uirile.

Ad mulierem & uirginem, Φεραύνη, uestis interior. σιέαν, peplū ea Calantica, schlaier. ὕλλη σιέαν, subtile peplum. κλώσια, lymnisci ἀυρολι, à peplo dependentes, thrasen ξυμπλάσματτα μὲ τὸ χρυσάφι, stria aureæ pepli, guldine leiste. σικλαρίγια, inaures, ἀλυσίδα, catena. χαύτρες, murænula cum margaritis, kettenlin mit bærlein. Κορασία, uirgo: κορασίς, uirgines. σιφαύνη ἢ κορασίας, corona uirginis. πλεξίδες, implicati capilli. τέχτε, pilus unus. γωασί, uelamen ex argento, sub qua ipsa tenet manus suas. πλεμωδία, simbria ornatus & uarietatio, bliummetch. ἰωνάρι, cingulū. μεταξωτό, sericus. καλία, foeminarum ocrea. γνέμα, filum. De his, nunc satis.

Stamatij fortuna.

Fuerat hic Stamatius, anno 1570. cum Cyprus à Turcis expugnaretur, cum suis captus (ex oppido Situni se oriundum dicens) & Constantinopoli cum eis detentus. Hi autē erant: mater, φραυλά nomine: frater maior, ἀύμης: minor λουρα. Tempore suæ libertatis tractauerant bombyces, & sericum, quotannis per 4. Menses. Alias coluerant 4. uineas, & aliquot agros. Querebat λύτσορ 250. Ducatorum, ad se suosq; redimendos. Nauigauerat ante sesquiannum è Constantinopoli Anconam. lucrati Roman. Ait, sibi Patriarchæ Hieremiæ testimoniū, ibi ademptum esse: & Papale pro eo datum, tanquam utilius futurum. Sed id Milites ei postea in Belgio lacerauerant: remanente tantum plumbeo signaculo: in quo erat nomē Gregorij XIII. In Italicis urbibus, quod

quod pestilentia grassaretur, admissus non fuit. Venerat in Poloniã: cuius Rex ei commendationem scriptam
& aliquot florenos, dederat. Ait, Rusticos ibi pauperes esse: & à nobilitate serviliter tractari. Sc non multum
ibi collegisse: quod multæ ibi solitudines sint, sine pagis: oppidis inter se 8. aut 10. milliaria distantibus. In Holã
dia fuerat, & Cluensi agro, & Vucstphalia: quas Regiones ualde laudabat. Dicebat, se cũ D. Mercatore (Chro
nologice autore) fuisse: uiro non quidem magno corpore, sed animo præstantissimo, fortè sexagenario. Bernæ
Heluciorum, Tiguri, Basileæ, Argentinæ, Constantiæ, fuerat. Cluensis etiam Ducis, & Treuerensis Electoris,
& Ciuitatũ, atq; honestorũ hominũ, cõmẽdatitijs literas habebat. Nouerat, in terris nostris Lutheranos esse,
& Papistas, & Anabaptistas, & Calvinistas et Antitrinitarios. Nec scribere, nec legere, sciebat: sed meo Museo
propã totos dies stans, mihi, quocũq; interrogabã: aut Græcobarbarè, aut Italicè, aut Latinis uocabulis utcũq;,
aut periphrasi monstracione digiti, aut gestu, libentissimè indicabat. Nouerat paucula uerba Germanica. Valde
humani, multũ manè & uespèri Deũ inuocans. Staturã non longa: sed bono colore, & barbula nigra. Nescio
nũ plus XXX. annos natus. Rerũ multarũ peritus. Non habebat gladiũ: sed uicã, leuẽ hastã, & cultrũ: in
pera, de collo suspensa, res suas portã. Nõ gestabat in crure catenã: quã libervũ, hoc esse dicebat. Cũ ego ipsum
ad reuerendum Ecclesiæ nostræ pastore, D. D. Theodoricũ Snerpsf:ũ & ad ornatissimũ uirũ, D. M. Ludouicũ
Daickerũ, præfectũ oppidi nostri minorẽ, duxissem: fecerunt hi ei clemẽter potestãtẽ, ante Templũ colligẽdæ
stipis: quæ res fructu suo non caruit. Gratiarum actiõnẽ hanc pronuntiat. Εὐχομὲν εἰς τὸ θεόν, ἡ μεγαλοδουλίᾳ
μου, ἡ ἰσοῦ χριστοῦ, ἡ ὑοῦ ἡ θεῶ. Ἄρχοντα πάντα σου θεὸς ἀληθινὸν: ἡ ὁ θεὸς πατὴρ τῶν τῶν χριστιανῶν: ἡ μετὰ
ἐκκαρπύοντι γὰρ τῶν ἀγίων ἡ χριστῶ, ἡ καὶ ἐπισημασθέντων: καὶ τὸς διδόν ὁ θεὸς πάντων σύλογίαν: ἡ καὶ τῶν δι-
δὸν ὑγείαν, ἡ ἀνάμνησιν, ἡ ἀγάπην, ἡ ἀφωσίαν, ἡ χάριον, ἡ μόνουαν, ἡ πολλὰς χόνας, μυστικὰς, ἡ τυχθὰς σύλογιμὰς,
ἀπὸ τῶν χριστοῦ ἀγαπημένων: καὶ τῶν φυλάειν πατῶν ὁ θεὸς ἀπὸ ὄλων τῶν κακῶν, ἡ ἀπὸ τῶν κακῶν, ἡ ἀπὸ ὄλων τῶν κακῶν
κακῶν, ὅπως εἶναι εἰς τὸ νόστον: καὶ τῶν δόγων χάριον ὁ θεὸς μὲ ἀγαπᾷ τὸ ἀνὸιχθῶν: ἡ τῶν ἀγίων σύλογιμὰ
καὶ ἐπισημασθέντων τῶν θεῶ καὶ δόγων τοῖς ψυχῶν τῶν ὄλων τῶν χριστιανῶν: ἡ ἐμὴν λειπόντων, ἡ μὲ ἐπισημασθέντων, γιὰ
τῶν ἀγίων ἰσοῦ ἡ χριστοῦ, ἡ ὑοῦ ἡ θεῶ. Hoc est. Inuoco Deum præpotentem, & filium Dei Christum: inuoco sem-
per Deũ uerũ ut is hisce Christianis, qui me propter Christũ dilexerũt, & mei miseri sunt, det semper prospe-
ritatẽ: det eis sanitatẽ, uires, pacẽ, dignitatẽ, gratiã, cõcordiã, multos uite annos, dies, & noctes faustas, à Chri-
sto dilectis. Eos semper custodiat ab õnni malo, Turcis, ab omnib; prauis hominibus, qui usquã sunt. Det eis gra-
tiã Deus brachijs suis distãtis: det sanctũ & felicẽ Paradisũ suũ omnib; pijs: q̃ me charũ habuerũt, mei propter,
Dei filiũ miseri. Στιμ θεόν, pro, εἰς ἡ θεόν. Ὁ θεὸς ὁ θεὸς, λαμπρὸς, plus ἡ ἀγαπᾷ, μέλαν, ἡ, pro ἐμῶν, me. Di-
scussit à me 27. Febru. (licet libẽter diutius retinuisse) literis meis, Stutzgardiã Esplingã, Augustã, ad uiros bonos,
cõmẽdatitijs. Sanè Stutzgardie 6. Taleros ei clemẽtissimus noster Dominus dedit. In chartã ei inscripsẽ. Κόποιος
φυλάξῃ σε: ἀνείρε, συνέτη σοὶ ἡδὲ χεῖρα δεξιᾶ σου. ἡμῶν ὁ ἕλιος ὁ σὺνηλάσει σε: ἡδὲ ἡ σελήνη, τῶν ἀνέμων, κίρειο φῶς
καὶ εἰ ἀπὸ πάντων κακῶν: φυλάξῃ τῶν ψυχῶν σου κύριε. Κύριε φυλάξῃ τῶν εἰσοδῶν σου, καὶ τῶν ἐξοδῶν σου, ἀπὸ τῶν
κακῶν ἡ αἰῶν, ἀμήν. Psal. 121. Georgius Cyprius, Græcẽ doctissimus, cũ Patriarcha crearetur: post de-
bita suffragia & testimonia, etiam τῶν πώμικων ἐπίσκοπον (pastorale pedũ) ab Imp. Andronico Palæol. in Imp̃
peratorio suggesto, more ueteri accepit. Niceph. Gregoras lib. 6. cap. 1. Οἱ ἀρχιερεῖς βασιλῆος εἰς τὰ μαντήρια τῶν
ποταμῶν ἡδὲ ἑσπερος: διότι ὄρασαν ἀπὸ τῶν πύλων ἡ χριστοῦ αἷμα, ἡ νεβρὸν αὐτῶν αἷμα. Pontifices in pallijs
gestant fluios (limbos, institas) rubros & albos: quòd de latere Christi effluxit simul sanguis & aqua. In libro
αὐτοῦ. Theodosius uerò Zygum. sic mihi scripsit. ἀκούσατε λέγουσι, ὁ φόβος ἐπὶ αὐτῶν ὁ πικτείαρχος, μετὰ ποτα-
μῶν, διὰ τὸ διδραυτῶν ὀφείλου εἶναι.

Polonia
Persona Stranij.
Gratitudo
Abitus eius.

De hoc Patriarcheio, hæc ex Gerlachio cognoui.
Ex eius ad me 7. Mart. 1578. Byzantijs scripta, 27. uerò Aprilis Tybingæ reddita, Epistola. τὸ πικτείαρχεῖον.
satis amplũ Monasteriũ, non procul à loco βλαχάρων, in monte quasi, respectu sinus Creatini, sitũ est: Mo-
nasteriũ domesticorũ & exterorũ, qui quotidie ueniunt ab eĩq; cellulas plures nouãdas habet: Τεπλιὶ ἰμαγι-
νibus Christi, Mariæ, Apostolorũ, Prophetarũ, Doctorũ Ecclesiæ, historiarũ Bibliotarũ, Imperatorũ Græcorũ, un-
diq; splendens. Reliquias quoq; seruat Mariæ Salomæ, diuæ Euphemie: sepulchrũ Alexij Comneni αὐτο-
κρατοῦ: εὐλογητῶν: ad quos Christus flagellatus dicitur: & Bibliothecã paucorũ librorũ. In eodem, Condi-
tor Templi, eiusq; uxor eleganter depicti sunt, forma Archiducali, cum inscriptione:
Μιχαὴλ δίκαιος γλαβὰς τῶν ἀρχανιώτης, ὁ πρῶτος κρατῶν ἡ ἡγήτωρ, Μασκίω δίκαιος, κομνηνῶν, πικτείαρχος,
βλαχάρων, ὁ πρῶτος κρατῶν καὶ ἡγήτωρ.
Patriarchatu contigũ est Monasteriũ Ioan. Baptistæ, Græcis Sanctimonialibus inhabitatum.
Sub Patriarchatu, sinũ Maris uersus, locumq; βλαχάρων, αὐτοκράτορος Regum Græcorum fuerunt: qui locus
à Turcis & Græcis incolitur hodie, nec nõ excolitur hortis.
Ex familiari inter nos, post reditum eius, sermone. Τὸ πικτείαρχεῖον, loco editiore & anacnissimo si-
tum est: olim, μονὴ γυναικῶν: serè τετραγώνου, muro cinctum. Inde, septentriones uersus,
ad sinum Ceratinum (ubi olim, Imperatorum Græcorum κωνησία) descenditur: sed meridiem, & domum Le-
gati nostri, uersus, planities est, sensim decliuis. Ipsum πικτείαρχεῖον, minimè magnificum est: sed Τεπλιὶ ἰμα-
γibus præclarum, licet non ita magnũ: à Patriarcha Eueremia (qui antea πατριάρχης Μετροπόλις fuerat) pulchrè ex-

De Patriar-
chelo hodi-
erno Constã-
tinopolii

ornatum, pictis tabulis ligneis, Christi, Mariæ, 12. Apostolorum, & aliquot Prophetarum. Insunt & ueteres picturæ, in micro, & in tabulis. Metuendum est, ne quando Sultanus pro Patriarchæo aliquid aliud ibi ædificet. Non longè inde, Ortum uersus, est D. Ioannis Zygomalæ domus: habes tres cõtignationes (drei stock ob einander) in supremo plana, & amœna: unde in Mare despectus est. Ad Occasum, Boream uersus, Prodromi μονὴ est, olim πύργος: longius inde, Aetij μονὴ: postea, Palatium Constantini: unde sinus peruidetur, & Saraglia (porta Otomanica) ab illo palatio magnum dimidiatum milliare Germanicum distans. Quando Monachus, aut matrona Græca, portam Patriarchatus præterit: tunc manu dextera pectori applicata, id flectit, non genua: & crebris crucibus frontem ac pectus signat. Postquam primam portam Patriarchatus (ea autem meridiem spectat) intraueris: occurrit altera, sub fornice: ad cuius fornicis dexterum latus, uetus imago Imperatoris & Augustæ picta est, sine nomine: ad sinistrum uerò, duo Apostoli. Gerlachius, Patriarcham accedens, manu pectori apposita, id inflexit: postea dextram Patriarchæ osculatus est. Sic etiam in Turcis honorandis, manus pectori applicatur, & id inflectitur. Pileis non solent capita nudari.

Reuerentia Græcorum.

Patriarchæi delineatio, quantum intelligere potui, ferè hæc est.

Quicquid intra hunc ambitum est, dicitur μοναστήριον.

A habitatio domini Patriarchæ, usq; ad templum extensa. Ex ea sinus ferè totus, cum oppido Galatæ & parte Bosphori conspicitur. B. C. D. Sepulchra quorundam Monachorum ueterum, quæ inscriptionibus carent, excepto C, quæ oblitterata est. Reliqua structura ab E usq; * continet conclauia Monachorum Metropolitanarum & Episcoporum, quando ab exteris locis ueniunt, in his cubiculis hospitia habent. E Conclauia clericorum, scribarum & officiorum D. Patriarchæ. F Tablium D. Theodosij & suorum collegarum, ut & λογίται & μεγάλα, &c. G Pateus, quorum tres in atrio, quartus in tempore est, nam totum hoc ædificium Cisternæ superstructum est ab antiquis. H Chorus ubi Patriarchicæ liturgiæ habentur: ubi inscriptio quædam mutila. Μουχὰν πρωτογράτωρ καὶ πρωτοκτότωρ. Iteclum templi plumbentem ab antiquo. K καλλιὰ in hoc tractu & καλογίται. L Cupressus. M Ficus. N Equile Patriarchæ. O Hic murus superiore muro humilior est: habens tantum terrestria cubicula, non αὐτάγια. P Ἄερνα arbor.

Tybing. Bibliotheca.

Addam & hæc: cū eorū mentio supra facta sit. Πρωτογράτωρ, ὁ μαρισσιὰς. Choniæ in Balduini Flandriæ imperio. Manuscriptus Augustanus Barbaro Græcus codex habet, μαρισσιὰς. In illustri arcis Tybingens. Bibliotheca (cuius Bibliothecarius, præstans uir, D. Andreas Rittelius est) pars operum D. Basilij manuscripta extat: in cuius margine quodam scriptum forminea (ut uidetur) manu est, μαρισσιὰς. Ibi, defecta est membrana. Creditur fuisse, μαρισσιὰς καλογίται: cuius ille codex fuerit. In eadem Bibliotheca, liber pulcherrime in membranis descriptus extat: continens aliquot Sanctorum uitæ: per mensem Martij, Aprilis, Maii: unde & τρίτον τρίμηνον appellatur. Ibi in quodam margine infra scriptum est, & βλαχόρνων. Initio uerò libri, & in fine: ἡ βίβλος αὐτῆ, ἃ μόνος & προδρόμος: ἃ ναμὲνος ἐγγίσα ἃ ἀετίς, ἀρχαὶ τῆς τῆς μονῆς κλῆσις, πύργος. Huius loci explicationem, Gerlachius 7. Martij 78. Byzantio mihi perscripsit: τὸν μόνον & προδρόμος, Constantinopoli satis amplum Monasterium fuisse: cuius Tēplū adhuc reliquū, pulcherrimis picturis Imperatorum Græcorum, & Sanctorum, exornatum sit. Hodie uerò negari usui Græcorum, propter templum Turcicum uicinum. Manere etiā cellulas, à Sanctimonialibus Græcis habitatas: quæ elemosyna Patriarchæ, & reliquorum Græcorum, alantur. In προπολαίω esse elegantes picturas & προδρόμος, Eremitarum, Patrum Græcorum, & Christi, aureæ sellæ insidentis, cū inscriptione, πύργος. Vicinū esse,

Cenobium Præcursoris.

Et Aetij. templum ἃ ἀετίς: exornatum uario marmore, et picturis (quibus singulis facies erasas esse: sicut & in reliquis Monasterijs ac Tēplis, quæ Turcica manus polluerit) hodieq; Mahometano cultui addictum. Hisce uicinū esse locum & βλαχόρνων, in angulo sinus ceratini: Templis, porticibus Regijs, alijsq; ædificijs, olim illustrem: nunc casis

Et Aetij.

Græco.

Græcorum, paucorumq; Turcarum, deformatū: eiq; imminere palatium Constantini, à paucis mancipijs habitatum. ἡ δὲ τῆς, scil. μονῆ: quia ab Aetio quodam edificata.

Τὸν ἐν ταύτῃ ἱερῶν ἄν εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιστολὴν ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ ἐπιστολῆς. Omnium, inquit, Templorum, quæ hic Christiani tenent, nomina, nemo mihi dare potuit. Nec etiã hæc scire, operæ precium uidebatur: cum pleraq; humilia & obscura sint. Quæ uerò illustra fuerunt, & ab Historicis celebrata: pleraq; destructa sunt: eorumq; fundamentis, Turcica super edificata. (ut, in solo templi S. Apostolorum, splendidissimi olim, ac celeberrimi, templū Sultani Mehmetis 2. cōsistit. Cuius arce amplissimæ, cōtingunt sunt ex utroq; latere, instar Monasteriorū, cellulæ plurimæ Studiosorū lēgis Mahometanæ: ad imitationem, opinor, Græcorū edificata: cum quibus sunt aliquot classe Doctorū ac Discipulorum. Quæ ratio, in reliquis quoq; Templis, à Regibus & Bassis extructis, seruatur) Quæ uerò integra, eaq; paucissima, manserunt: à Turcis occupantur Horū nomina iam cœpi colligere: in quibus præcipua sunt, ἀγία τοφία, & παύλου ἀποστόλου & θεοδοσίου, ἀγία, & ἁγία, θεοδοσίου & θεοδοσίου, ἱερῶν. (inquit Theodosius) & μετρίτιον, καὶ ἀγαθῶν εἰς τὴν αὐτὴν, ἐν αὐτῷ μὲν, μέγα κτίστος ἢ, μινδόν.

Καὶ ἐξ αὐτῶν εἰς τὰς ἀγίας τῆς αὐτῆς) Alio modo, & sub forma Dialogi, editus est hic Gennadij libellus, Græcè & Latine, ab Ioanne Alexandro Brasicano Iurisc. & Viennæ Austriacæ 1530. mense Aprili excusus. Eius inscriptio est: ἡ δὲ ἱστορία τῆς ἀποστολῆς Κωνσταντίνου πόλεως Γενναδίου Σχολαρχίου βιβλίον οὐνοτομόν τε καὶ σαρῆς, πρὸς τὴν τιμὴν καὶ ἀνάμνησιν τοῦ ἁγίου ἡμετέρου πατρὸς ἡμετέρου ἀποστόλου καὶ μαρτυροῦ ἡμετέρου: ὁ καὶ ἐπιτέλεσεν τὴν ἀποστολὴν ἐν τῇ πόλει τῇ αὐτῇ. Ερωτῶ δὲ τὸν ἁγίον, ὅς ἡ πατριάρχης ἀποπέμψῃ. Nesciebatur, cum euertur is libellus, quis esset ille Gennadius tanquam si ante 100. annos uixisset, Presbyter Massiliensis: cum uero dum esset Mahometes Turca At nunc ex præsentī historia patet, esse Gennadium: qui post expugnatam à Turcis urbem Constantini, prius factus sit ibi Patriarcha.

Ζῆ τοῦ ἁγίου ἐν τῷ βρασικανῷ βιβλίῳ. Θεὸς λέγει ἀπὸ τῆς θεωρίας τὰ πάντα, οἰκονομῶν θεοῦ, καὶ θεοῦ, ἡ γὰρ θεοῦ πατρὸς καὶ υἱοῦ, καὶ πνεύματος ἁγίου λέγει ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ, καὶ διακρίσεων νοητῶν καὶ ἀχρότων τὰ πάντα. ὁ γὰρ θεός, αἰεὶ καὶ πάντα χρόνους. Enter, præsentem, Deus est, & ubiq; potenter.

Ἐχειροτόνησον αὐτὸν πατριάρχην ὁ ἡγεμὼν) Byzantium, sãnc ab Imp. Seueri exercitu, anno Christi 197. expugnatum, & in uici formam redactum, Perintho uico in seruitutem datum fuit. De quo, Herodian. lib. 3. Τὸ Βυζάντιον ἐκείνῳ ἔσθρον ἡμῶν: πᾶσα τε ἡ πόλις κατιστάθη: καὶ θεάτρων τε καὶ λυτρῶν, πάντος τὸ πᾶν καὶ τιμῆς ἀφαιρηθὲν, νόμῳ θαλάσσιον, πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπέθηκεν: ὡς καὶ ἀντιόχεια, λαοδησίον. Hæ enim ciuitates, ab hostibus Seueri steterant. Conditum fuit Byzantium ante Christum natum 655. regnante apud Iudeos Iosia pio. Perinthus autem 599. ante Christum tempore Babylonicæ captiuitatis, Sapphone & Alcæo Poetis uiuentibus: Postea, anno Domini 335. Constantinus magnus, ex Byzantio Constantinopolin condidit (idolis profligatis, Christianismo plantato) quæ & noua Roma (ad differentiam ueteris Italicæ Romæ) & ἡγεμονία (sicut Antiochia Syria, θεσπολις) nominata fuit. Hinc, Constantinopoleos Imperatores, ῥωμαίων βασιλεῖς dicti sunt. Perinthus, postea Heraclea nuncupata fuit: cuius Metropolitani uis eligendi Constantinopolitani Patriarchæ antiquitus habet: quod ne Constantinus quidē magnus, Constantinopoleos à Byzantio cōditor ueterum Imperatorum priuilegia abolere uoluerit: sed potius, & diuturni temporis, & Imp. Seueri, reuerentia motus, retinuerit. τῶν τῶν μητροπολίτης καὶ τὰ πᾶσα ἐφέταται προνόμια, χειροτονεῖν ἢ τὴν Κωνσταντίνου πόλεως: & μετὰ τὴν Κωνσταντίνου & τὸ Βυζάντιον ἐς νέαν καὶ μεγάλην ἡγεμονίαν ἡ πόλις, καὶ κατὰ λυτρῶν ἐβλήθησαν τὸς τὰς πᾶσαι βασιλείων προνόμια: ἀλλὰ ἐπισημῶς ἀντὶ τοῦ μέλλοντος, αἰεὶ ἢ μακρῶ χρόνῳ, ἢ τὴν νόμον θεοῦ σιβήρη; & ἀποπέμψῃ: ut est apud Niceph. Gregoram lib. 5. Hinc etiam in literarum subscriptionibus, Patriarcham proximè Heracliensis sequitur. Sicut in hoc fragmento (mibi 24. Ianuar. 1567. Basileæ, à clarissimo uiro, Ioan. Lebendaio, è uetere membrana descripto) conspicitur.

Ἰωάννης ἐν Χριστῷ Θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ ῥωμαίων
 ὁ καὶ τῶν Κωνσταντινουπόλεως

Id est, Ioannes in Christo Deo fidelis Rex, & Imperator Romanorum, Cantacuzenus.
 † Καλλίστος εἰλέω θεῶ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντίνου πόλεως νέας ῥώμης καὶ οἰκουμένης πατριάρχης.
 Callistus misericordia Dei Archiepiscopus Constantinopoleos, nouæ Romæ, & œcumenicus Patriarcha.

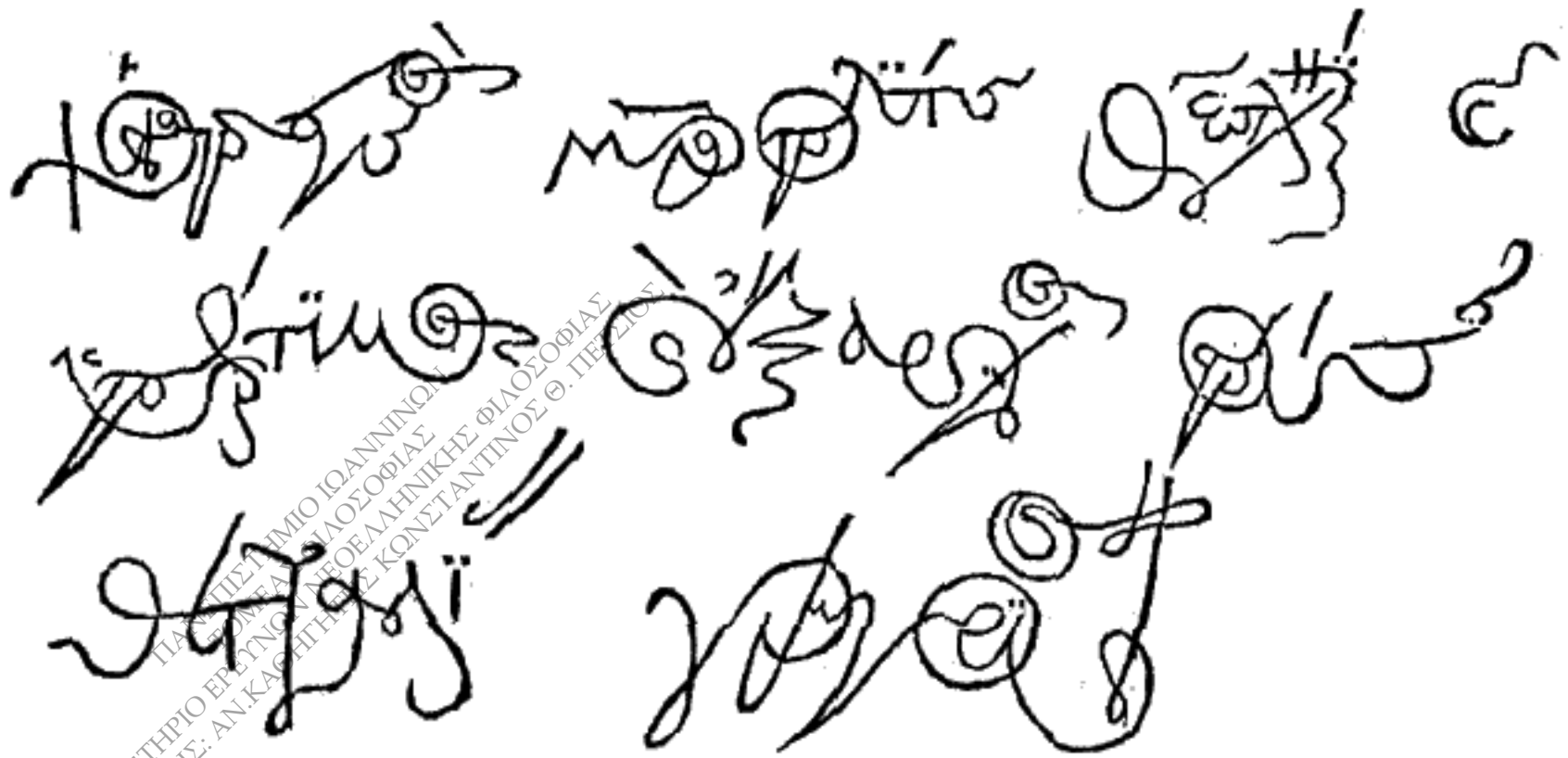
ὁ ἐπιπέμψῃ καὶ τῶν ἁγίων ἡμετέρων ἀποστόλων καὶ μαρτυροῦ ἡμετέρου
 καὶ τῶν ἁγίων ἡμετέρων ἀποστόλων καὶ μαρτυροῦ ἡμετέρου

Legitur, ἡ δὲ ταπεινὴ μητροπολίτης ἡγεμονίας, προέδρος τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐξουχῶ πατρὸς ἡγεμονίας καὶ μεμεληθόντας, φιλοθεῖ, τὸ τὸ nota τέλος est tanquam punctū finale. Hæmi.

Blachernæ,
 2. Templi Byzantina.
 Scholæ Turcarum.
 3. Gennadij P. disputatio cū Turca.
 4. θεός, vnde.
 De Byzatio, & Porintho, του Ηρακλεῶ.
 Heracleensis Metropolitano prerogatiua
 Imperatoris hoc, cinnabari scripta erat: reliquorum omnium ἀπογραφῆς, atramento.

192 In Historiam Ecclesiasticam

Humilis Metropolitae Heracleae, praeses Praelatorum, et Exarchus totius Thraciae ac Macedoniae Philotheus.

Legitur, τὸ ταπεινὸς μητροπολίτης Θεσσαλονίκης, καὶ ἐπίσκοπος, καὶ ἐξάρχου πάσης Θρακίας, γρηγόριος.

Plures talis uarietates sequebantur uarietas, quas breuitatis studio praetermitto.

Ioan. Cantacuz. Imp. Ioan. Hic Cantacuzenus, anno circiter Christi 1344. imperauit, annos forte 10. Postea uero à pupillo suo Caloioanne Paleologo, imperio deiectus, Monachus factus est, scripsit tunc 4. Orationes contra Machomete fanaticam doctrinam, et totidem Apologias pro ueritate Religionis Christianae: quae omnes, excusae extant. Cum scriberet primam Apologiam: ἀπὸ τῆς κυρίας θαυρώσεως (ut ipse ait) γέγονοι ἕσαν χίλιοι, τετρακόσιοι, ἕξαιον τὰ: à crucifixione Domini erant anni 1360. Si hoc ita est: uixit adhuc anno 1393.

ἐπίσκοπος. Ὁ ἐπίσκοπος, titulus dignitatis Metropolitanarum est: inter quos, ὁ ἱεροκλήσιος, πρῶτος ἐστὶν ἐπίσκοπος dicitur: ὁ ἱεροκλήσιος καὶ παλαιός, ἐπίσκοπος τῆς ἐπίσκοπων.

ἐξάρχου. Ὁ ἐξάρχου, Legatus, aut uicarius Patriarchae, aut Metropolitanæ: sicut nos Legatum Apostolicæ sedis dicimus.

ἰσ. Ἐπολιμίσιος τῶν Ἀθηνῶν: Apud Laonicum, Italici generis Principes Athenarum hi reperiuntur.

Latini Athenarum principes, 1. Rhainerius Acciaiolus Florentinus: ῥαϊνερῖος ἀπὸ φλωρεντίας, τῆς οὐκ τῶν ἀθηνῶν. Praefuit Athenis, Corinthio, et Boeotiae. Habuit filias duas: quarum unam Theodoro Paleologo ἡγεμόνα, καὶ δὲ πασῶν τῶν τότε ἀνατολικῶν: alteram uero, Carolo Tochio, seu Topio, Acarnaniae et Aetoliae Principi.

2. Antonius, Rhainerij F. nothus: qui Athenas, à patre Venetis relictas, eis eripuit: Atticae et Boeotiae tyrannus, ciuem Thebanum uxore spoliavit: Galeoti filio, Aeginae principi, filiam adoptiuam collocauit.

3. Nerius, ab Antonio, ut cognatus, à Florentia accersitus. Hic, Laonici Chalcocondylæ nostri patre depresso, principatum Atticae occupauit.

4. Antonius, Nerij frater: quem, ut hominem imbellem, Principatu deturbauerat.

5. Iterum prior Nerius, fratre Antonio mortuo. Coactus hic est, quod cum Graecis sese coniunxisset, pacem cum Anurata facere, à Turcis bello uexatus.

6. Uxor Nerij: quae, puerum ex eo habens, pecunia principatum à Mahomete redemit: et Veneto patricio iuueni, negotiationis causa Athenas profecto, ἐπιμνησκόμεν, nupsit: postquam is prius uxorem suam, quae et ipsa patricij generis erat, necauisset.

7. Adolescens praedictus: qui odio Atheniensium pressus, cum illo puero in Aula Sultanum uenit, τὰquam pueri tutor, uolens odium sui lenire.

8. Francus Acciaiolus, Antonij F. cui Sultanus, mulieris amantiam detestatus, Athenarum Principatū cōmisit. Qui Francus, postea Nerij uxorem, Megaris in carcerem compingens, interfecit. De qua re iuueni illo, uiro eius, apud Sultanum conquesto: hic Osmarem, Turachanis F. cum exercitu Athenas misit: qui eas mox, arcem uero tandem deditione, occupauit: pro ea urbe Franco dans Boeotiam et Thebas. Tunc Rex Machometes, Athenas ueniens, circumibat: contemplanus Piræa, et portus: ualde delectatus hac urbe et arce: admiratusq; τῶν κλαμικῶν ἢ πάλαιως μεγαλοπρεπέων, ἢ Laonicus ait) καὶ κατὰ σκοπὸν, adiecit: πῶσον δὲ χάρις ὀφείλει, ἐν τῷ ὑμετέρῳ

Athenae à Turcis occupatae. Athenas uero tandem deditione, occupauit: pro ea urbe Franco dans Boeotiam et Thebas. Tunc Rex Machometes, Athenas ueniens, circumibat: contemplanus Piræa, et portus: ualde delectatus hac urbe et arce: admiratusq; τῶν κλαμικῶν ἢ πάλαιως μεγαλοπρεπέων, ἢ Laonicus ait) καὶ κατὰ σκοπὸν, adiecit: πῶσον δὲ χάρις ὀφείλει, ἐν τῷ ὑμετέρῳ

ἡμετέρω νόμω, ὡμαρῆ τῷ τυραχανῶ: Quanta debetur gratia ex lege nostra Omaræ, Turachanis filio? Hæc hæc-
nus, à Laonico. Hic nulla mentio fit de destructione huius urbis, & solo æquationis, aut paucarum tantum piscat-
toriarum casarum relictarum: sicut à quibusdam nostrorum Historicorum scribitur. Tandem autem Francū præ-
dictum, Peloponnesi præfectus Zoganus, iussu Mahometis interfecit: quod Rex intellexisset, quosdam Atheniẽ-
ses uoluisse urbem Franco, Botoiæ principi, prodere. Unde in magnam discrimen urbs ea uenerat. Decem autẽ
opulentissimos inde ciues Rex Byzantium transfulerat, ibi habitaturus: ut apud eundem Laonicum est. Huius
Franci intelligo fuisse uxorem hanc, formosissimam histo. ci. nostræ, à Protobestiario amore infanso dilectam,
mulierem.

Non deleta:

Addam ex Pio II. in Europæ cap. XI. In Attica, inquit, ciuitas Atheniensis nobilissima fuit, nullius indigã
præconij. Eadem nostra tempore, parui oppidi speciem gerit. In saxo, quò uetustam Minervæ templum fuit,
arx est per omnem Græciam nominata, cum operis magnitudine, tam difficultate oppugnationis. Hanc Floren-
tinus quidam Mahumeti tradidit: cum imploratis Latinorum auxilijs, nullis opem inueniret. Cura ei, ob tam
rem tradita: in queis ænium ignobile ducit. Parui inquit oppidi speciem gerere. At non paruum est oppidum: cũ
etiamnum hodie tribus partibus constet: & ambitu sit 6. aut 7. miliarium: ciuesq; ad 12. millia habeat: ut ad me
1578. è Byzantio Symeon Cabasilas Acarnan Tybingam scripsit. De Corinthi Domino, Demetrio Asano, quo-
modo Iosue Brenezis F. eam urbẽ, unum solum triplici muro cinctum aditum habentem, grauisimè bombardis
uerberatam, dediderit (anno 1453.) lege eundem Chalcocondylem lib. 6.

Satis adhuc
magaz.

Ἐχει τὸ θεὸς ἐν Ἠομῆρι Βατραχομυομαχία ἠὲ δὶκταμ ἐκταί:

Ἐὶς ὕδατος ἢ ἐρρῆρας. Ἐχει θεὸς ἐν Δυκῶν δέμα. Αἰτ μὴς ἀδ ταναμ.

Quod Demetrius Zenus Zacynthius sic

ιβ.

Δ. Ζω @.

extulit:

Στὸν ὄμορον με ἐβαλες, καὶ τὸ νόσθ' ἐμπῆτες:

καὶ πῆσαι με ἀπόδρασε, καὶ ἔσπαστο ἡ ἀφῆτες.

Βλέπει θεὸς πῶς ἀδικίαι, καὶ πᾶσι γινώσκων:

καὶ τιμωρεῖ τὸς ἀδικίαι, χωρὶς ἐλεησοῦν.

In humerum tuum me posuisti, & in aquam intrauisti:

& deinde me reliquisti, utq; soffocarer, dimisisti.

Aspicit Deus iniustitiam, & facit iustitiam:

ac punit iniustos, absq; misericordia.

Στὸν, pro, εἰς τὸν. καὶ πῆσαι, καὶ ἐπέσει, καὶ ἐπέσει, καὶ ἐπέσει. Sunt uersus Politici, id est, vulgares: in Barbaro-
Græca lingua ualde usitati etiam ante complura secula. Constant autem quinadenis syllabis, ex 2. ambicis dime-
tris uersiculis: priore acatalecto, posteriore catalectico Anacreontico: in quibus, potius Tonorum (ut apte &
leniter intermetiendum cadant) quam quantitatis syllabarium ratio habetur. Quale est hoc: Ein ueste burg ist
unser Gott, ein gute uechr und uuaffen. Fit in eis [επε] Synteresis: ut, βλέπει | θεὸς | πῶς | ἀ | δικίαι | quasi sit, δι-
κα. καὶ πᾶσι | γινώσκων | οὐ | (quasi sit, κοσῶ) γη.

πολιτικοὶ ἢ
ἀει.

Illo autem Homericæ Hemistichio, Autor huius historiæ ad hoc i. Thesal. 4. respexit: ἐν δὲ αὐτῷ, ὁ νόσθ' ἐμπῆτες, καὶ
πᾶσι γινώσκων τῶν πᾶσι γινώσκων τῶν πᾶσι γινώσκων, καὶ πᾶσι γινώσκων τῶν πᾶσι γινώσκων.

ἀδελφός (ut ex manasser. membraneo fragmento D. Gerlachij reperi) εἶπε γόρῳ. Εἰπέ μοι, τί ποιῆσαι; εἰ καὶ
ποιῆσαι με ὁ ῥυπαρὸς λογισμὸς τῆς πορνείας λέγει αὐτῷ ὁ γόρῳ. ὅτι, ὡς θέλει ἡ μήτηρ ἀπογαλακτίζου τὸ παιδί-
ον ἐαυτῆς, οὐδέποτε βιάσει εἰς τὸ μαζόν αὐτῆς: καὶ ὅρχειαι τὸ παιδίον τῷ ἔθει, θηλασθῆναι: ἢ ἀπὸ τῆς πορνείας αὐ-
τῆς φούγῃ: βιάσει καὶ τὸ οὐδέποτε λέγει αὐτῷ ὁ ἀδελφός: τί ὄχι οὐδέποτε, ἢ ὄχι ἀφῆσαι βιάσει: καὶ ἀποποιεῖται, εἶπον
γόρῳ, πῶς μὴ μὴ τὸ θανάτου, καὶ τὸ πορνεῖον τῆς μητέρας αὐτῆς. Dixit senex quidam fratri (tanquam Ab-
bas, Monacho) impuras cogitationes habenti. Sicut nâtres, scylla uerbibus addita, amaritudine huius ablaçant
pueros; ita tu appone tibi aduersus incitamenta libidinis scyllam, memoriam mortis, & supplicia sæculi futuri.
περὶ ἀδικίας πορνείας, Discor. lib. 2. cap. 202. & Plinius lib. 2. cap. 9.

Εἶχαν ὁ γόρῳ μέσα εἰς τὸ σαρῶν) Mittitur ex Porta, seu Aula Imp. Centurio cum XXX. Ianizaris, ad cer-
tam provinciam, cum edicto publico, ad capiendos Christianorum pueros. Protogeros urbis, aut pagi (nobis
Iudex, Præfectus, aut prætor, est) ciues suos cum filijs conuocare cogitur. Ex his deligit Exactor formosos, aut
fortes, aut artifices alicuius rei, ut secum abducatur. Qui duos filios, aut plures, habet: unum dare cogitur. Si filium
celet, aut is fugiat: parens tormentis subijcitur, donec sistat filium. Multi Græci, paupertate, aut dissidentia, aut
auaritia, impulsî, omnes filios interdum, præter unum, sua sponte dant: ne eos alere cogantur: aut quod eos si
bi suisq; si emergant, usui fore sperant. Qui lautioris fortune, animiue honestioris, sunt: filios suos L. aut. LX.
nonnunquam C. Ducatis, ab Exactoribus, ut plurimum suo lucro inbianlibus, redimunt. Hæc exactio periodũ
quinquennalem habet. Infra septennium pueros, illosq; qui uxores habent, accipi non licet. Ex Asia autem &
Europa, capiuntur omni: præterquam ex Aegyptijs, quos inutile genũs hominum dicunt: & ex Ungaria, &
alijs quibusdam ciuitatibus, certa sua priuilegia & conditiones habentibus: & Constantinopoli (quã sedes im-
peratoria) ac Pera Nauplioq; suis ob causas. Sed & aliquot Bulgarorum millia, excepta sunt: propter certa
seruitia, certo annorum spatio, belliq; tempore, Imperatori Basisq; præstanda. Pueri autem capti, in 3. amplissi-
mis

Τυρ-
Turcica puo-
rorum exa-
ctio.

Educatio, &
inilitutio.

E. Γ. Δ. της Κ. τ. Π.
IOANNINA 2008

mis domibus (una Constantinopoli, altera Peræ, tertia Adrianopoli) educantur: donec linguam & religionem Turcicam edocti, in Aulam Regis recipiunt. Qui uero præ reliquis placent, statim in Aulam recepti, uel cubicularij fiunt: uel in domo thesauri Regij, aut in penore aromatario, degunt: Præceptoribus linguæ & Religionis utentes. Ibi conclusi manent usque ad 23. aut amplius, annum ætatis: donec tandem, uelut Carcere emissi, ciuilibus & bellicis muneribus, præficiuntur: in quibus gradatim ad summam ascendunt dignitatem. Ex talibus, Cubicularijs præsertim, Beglerbegi (totarum prouinciarum Rectores) fiunt: quæ dignitates, rarissimè natis Turcis contingunt. Discunt præcipue, arcubus iaculare, & cursu equestri contendere: sed collimatione bombardarum, nostris longè inferiores sunt. Exercitia militaria, rariora hinc, quàm in Germania, uidentur. Ex reliqua puerorum sece, opifices fiunt, artificibus commendati. Quidam pistromo & culinæ Regiæ inserviunt. Maxima pars uiretis Regijs (quæ circa Constantinopolin magno numero sunt) præficitur. Alij alijs operibus seruilibus addicuntur: sunt coci, lanij, lapidæ. Et hoc, pessimum hominum genus est, & Christianis infestissimum. Diaboli aulici uocantur: quidam Christianos obuios, præsertim peregrinos, conuities proscindant, interdum & pulsant. Quorum magno numero, ne Turcæ quidem sese opponere audent. Appellantur Azamoglani. Cùm ante semestrem, mense Aprilii, Sultan Murates, in hortum quendam, situ uicinum, nauigaret: horum quidam in caupona ad Mare portantes, poculo per fenestram porrecto, acclamauerunt: se in sanitatem eius totum hoc ebibere uelle. Missis à Sultanio Ministris, illi iam diffugerant. Cauponi autem Græco, dolijs pertusis, omne uinum effusum est. Nec multo post, Sultan omnibus Turcis unò interdixit. Cùm autem res ad manifestam seditionem spectare uideretur: Aulicis ueni usum rursus concessit. Gerlach. 26. Nouemb. 1575. ad reuer. Iacobum Heerbrandum, Theol. D. Azamoglani (inquit Geuskens) sunt pueri tributarij: quæ uox dicitur significare innocentes, simplices, nihil scientes. Eorum capitaneus, uocatur Aga. Επιτραχίλιον καὶ ὠμοφόριον, ueltes Patriarcharum sunt: quorum illud, exterius est: hoc interius, ut intelligo. τὸ ἐπιτραχίλιον (inquit Theodos.) φόβουσι οἱ Ἰσραεὶς τῷ τραχύλω, ἔστι δὲ ἀπὸ οὐρα τῆς (ἐς Ἰερὶκο) ἢ χρυσαυφάντη.

In honores & artes.
Mores.
Azamoglia, uox in Imp. temeritas.

Luceat lux
nostra corā
Infidelibus.

14.

Εἴθε λάσσει, καὶ ἰσχυρίσσει αὐτὸν ὁ θεὸς παῖς αὐτῶν, τὸ λυσιτελεῖν καὶ τὸ εὖ ἕσθαι αὐτῶν. D. Paul. 1. Cor. viii. 6. Audet aliquis uestrum, inquit, controuersiam cum altero habens, iuratio contendere apud iniustos, non autem apud Sanctos? Ue erubescatis, uobis dico. Καὶ λέγω β. τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ ἂν ὑμῶν βαλασφημείη ἅπασιν ἔθνεσι, Rom. 2. Nomen Dei propter uos malè audit inter Gentes.

15.

Ἀναδημιουργήσῃς αὐτόν) ἢ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τὴν πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ: Non dicet in proximum tuum testimonium falsum.

Maria Seruiana

15.

Μὴ δὲ ἀμύξαται μὲν) Scribitur, Mahometem 2. à matre Christiana, Lazari Despotæ Seruiæ F. educatum, Orationem dominici, am, & salutationem Angelicam, didicisse. Postea, nec Turcicam, nec Christianam Religionem, curauisse: sed omnia ad animi sui libidinem retulisse. Lazarus Seruianus anno 1372. prælio ab Amuratho 1. uictus, occubuerat.

Aurum.

16.

Τί εἶναι ταῦτα τὰ φλωμεύα χρυσίον ἐστὶν ἐπίσημον, ἰσχυρὸν, βαρὺ, καὶ πλὴν πρόσροφου ὑπερῆδιστον. ὧ χρυσοῦ, ὡς ἔγωγε κέλετο οἱ βροτοὶς ἀεθλοὺς ποιεῖν, καὶ νύκτωρ, καὶ μεθ' ἡμερῶν, ἐλθεῖ, ὧ φιλία καὶ ὀρασμὴ καί. Aurum est signatum, subutilum, graue, aspectu iucundissimum. Aurum, genus mortalium oblectas nimis. Ignis tu uelut ardens, nocte dieque, coruscas. Veni, charissime & amantissime hospes. Luciani Timon, ex Euripide & Pindaro.

Vesperæ.

17.

Μὴ δὲ ἐπισημῶν) τὸ ἐπισημῶν τὸ ψεῦδος, διατελεῖ ὄνομα ἀρχὴν ἂν νυκτός, καὶ τέλος ἂν ἡμέρας: καὶ δόξα καὶ μὴ τὸ θεὸν καὶ πρῶτα, καὶ εἰς τέλος: ἡμέρα, καὶ νύξ, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Vesperas canimus, quia principium est noctis, & finis dici: Laudamus Deum principio, & in fine scilicet. nunc, & semper, & in omnia secula. Ex libro αὐτοῦ.

Diffensiones
iustitiarum.

18.

Τῶν δύο ἀσβρόντων) Sicut apud Aesopum, Leone & urfa, in certamine de hinnulo defatigatis, & præ lassitudine iacentibus: uulpecula eum hinnulum ad se trahens, abstulit. Nempe, ἀλλὰ καὶ κατώτων, ἀλλοὶ καὶ ὑπερῆδιστον: aliorum labores & sudores alij dantiōnant. Dissidijs concidunt Regna, aliquo tertio ea ad se trahente. τῶν δύο κατώτων (ait Theodos.) τὸ ἐπὶ πρῶτον, καὶ κατώτη ἀμύξασθαι.

Archiepiscopi
extraordinarij.
Velicij.

19.

Τὸς ἀρχιεπισκοπῶν ἀσπαστῶν) Archiepiscopi extraordinarij, Byzantinij tamen agnoscetes, tres à me reperiuntur. Primus, ὁ πρῶτος (urbis Seruiæ) καὶ πᾶσι σερβίαις: secundus, ὁ ἀρχιεπίσκοπος, ἂν πρῶτος Ἰσπανίαν, καὶ πᾶσι Βυλαργίαις: tertius, ὁ ἱβερίας (Georgianæ) καὶ καθεολικῆς λεγόμενος. Gerlach. in Epistola ad me 27. Nouemb. 1575. Archiepiscopus Bulgariæ, Bassæ supremi nepos est. Omnes namq; supremi Bassæ, quos Vesprios uocant (Regis intimi Consiliarij, & præcipui Duces bellorum) filij Christianorum sunt. Horum, itaq; primus, Imperatoris Vicarius, ex agro Bosniæ uicino oriundus, nepotem ex fratre habet Christianum: qui in Græcorum religione institutus, superiore anno Archiepiscopus ut dixi, factus est, idem in Epistola, eodẽ tempore ad M. Samuelẽ Hailandum (ἢ, ἐγὼ σιὸντιν) scripta.

Gradus Ec-
clesiastici,
deorsum uer-
sus.

20.

Τὰ ἐξ ἁρετολογίας διέκτατα καὶ Ἰσραὴλ) Ecclesiasticarum dignitatum gradus apud Græcos, hi sunt. Patriarcha, Metropolita, Archiepiscopus, Episcopus, Hieromonachus, Presbyter seu Πάππς (his consecrare, hoc est, missus celebrare, licet) Monachus (non consecratus) Diaconus, Hypodiaconus (qui ministrat aut Sacerdotibus, & Altari) & Anagnostes.

quosdam: qui legit Epistolam Dominicam, & alia quedam. Monachi quoque suos hyemantes, seu Archimandritas, habent. Fuerunt & alia Patriarchalis Ecclesie officia: quorum nomina tantum hodie retinent. D. Gerlach. in prædicta ad me Epistola.

Ὅτι καὶ ἀλλοῦς ὑποτίθεται ὡς οὐκ ἐστὶν τῶν συνοδικῶν ὄρων ἢ τῶν μικρῶν ἡμερτηνότητος, εἰς ἀτίαν ὑπε-
θιστάειν. Sycophantariū est, eos etiam, qui nihil peccarunt, falsi criminis reos facere. Lysias, διὸς καὶ ἀλύτως
ἀπὸ λόγου Sycophanta, unde dicitur τὸ πικροῦν ἀπαρημεῖον λέον, σὺν αἰσθητικῶν ἐν τῷ ἀπὸ τῆς φύσεως ἔχοντι
βασιλευμένῳ, τὸς συμφορῶν ἢ ἀδυσχερῶν τὸ τριῖτον, ὅπως ὀνομαζομένη λέγεται ἀπὸ τῆς οὐδίας. Velita olim
erat sicorum ex Attica exportatio, ut fructus in initio rari. Curiosos itaque exportantium inquisitores, Sycophan-
tas ab hoc fructu nominabant. Aristophanis πρὸς τὸν Scholiastes. Calumniæ sunt sagittæ ueneant: quæ ioxico
infici scribit à Gerrhæis Arabibus, & Euphrate accolis, Nicander Alexipharm. Versu 246. Εὐχαιύρας ἀρ-
μὰς χερσίνουσι. Theologus debet famam suam tueri contra calumnia. μὴ μόνον ἀπομαρτυρῶν καὶ τὰς ἀπὸ τῶν
ἀλλοτρίων φήμες, τὰς ἐν ἀρχαῖς ἀλλὰ καὶ τὰς ἐν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν, ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν, ἀπὸ τῶν πρῶτων, ἐξ ἧν τικ' οὐτα,
προσκαρτερεῖ: μὴ ὑποτιθέειν, αὐτὰς συζητεῖν, καὶ οὐ τοῖς τῶν πολλῶν διακρινόμενον σέβαστι. Non tantum natam
refellere conuenit malam famam: sed etiam nascenti occurrere, et occasiones eius uitare: nec sinendū, eam multo
rū ore iactatā inualefcere. Chrysost. Serm. 6. πρὸς Ἰερουσαλ. cap. 9. Calumnia est refutanda pijs: sed uindicta,
Deo permittenda. Act. enim 2. Petrus Apostolos defendit, non esse ebrios: Deus uero XXX. annis post, exci-
dio Hierosolymitano uindicauit. S. Methodius (ut est apud Zonaram Tomo 3. & apud Cedrenum) πρὸς τὴν συνη-
φθεῖσθαι accusatus, calumnia re ipsa refutauit: monstrata scilicet τῇ αἰσθητικῇ, καὶ ἐπὶ κατεργασίῳ καὶ μεμελετημένῳ
παιδί. Vixit is sub Michaele Imp. 845. & inde. Huius imitatoreni fuisse Patriarcham nostrum Dionysium, hoc
loco uidemus.

κβ'.
Sycophanta.

Calumnie re-
sistendum.

S. Methodi-
us.

Ἐπιτραχήλιον καὶ ὠμοφόριον) τὸ ἐπι τρεχέλιον, ὅτι εἰς τύπον ἐπιανθῶ φακίλης ἵνα εἶχαν τὸν χριστὸν δευτέρῳ
εἰς τὸ λαμβάνειν καὶ τὸ ἐπιτρύνειν εἰς τὸ ἀρχιεπισκοπῶν, ὅπου τὸν ἐπαίσιον, καὶ τὸ σαυρώσειν. Collare, τυρῆ γενί illius fasciæ
qua Christus collo uinctus, ad Pontificem tractus est: quando ad crucifigendum excruciatu est. τὸ ὠμοφόριον,
ὅπου βασιλεὺς ὁ ἀρχιεπίσκοπος εἰς τὸ ὠμοφορῶν, οὐκ αἰ τὸ πρῶτον τὸ πεπλατυμένον: ὅπως ὁ χριστὸς ἐπιβύτου, καὶ ἐπὶ τὸ
ἠδὲ τὸ ὠμοφορῶν, καὶ ἐπὶ τὸ εἰς τὴν ζωὴν τῶν αἰώνιων. Καὶ οὐκ ἐστὶν, ὅτι τὸ ὠμοφόριον ἀπὸ τὸ μὲν τῶν προβάτων
γινόμενον, εἰς τύπον τῶν προβάτων τῶν πεπλατυμένων. Vestis, quam gestat Pontifex in humero suo, significat illam
aberrantem ouem: quam Christus reperit, imposuit humero suo, & in uitā eternam portauit. ideo confecta
est ex lana ouis, ut figura sit illius erraticæ ouis. Ex libro ἀνθ'.

κγ'.
ἐπιτραχήλι-
ον.
ὠμοφόριον.

Ἐν τῷ ὑψιλοτ. ἐτῶ ὄρον) Anna Domini 755. circiter. Constantinus Copronymus, in Blacbernensi Deipere
templo, conscenso suggesto (ὅν τῷ ἀμβωνι ἀναβιβασίης) Monachum quemdam Constantinum, Sylæi Episcopum,
ibi renuntiavit. Κωνσταντίνος οὐνοσημιῶν πικρὸν κρῖνον, πολλὰ τὰ ἐτικ: Constantinus, Oecumenicum Patriarchæ, mul-
τος uicat annos. Zonar. Tomo. 3. Imperare cepit Copronymus (aliter ἀββαλίον dicitur) anno Christi 742. &
anno. 13. sui imperij (ut apud Georg. Cedrenum est) Patriarchā illū, manu tenēs, magna uoce declarauit.

κδ'.
Renuntiatio-
nis Patriar-
chæ formula

Καὶ ἀναγλάν τὸ αὐτὸν ἡμεῖς) Cum Patriarcha creatus, declaratur: dicitur ἀναγλάν εἰς τὸ ὄρον. Cum loco
suo mouetur: κατὰ γινώσκον τῶν ὄρων, & καὶ καὶ εἰς τὸν. Cum uicis artibus ad dignitatem grassatur: ἐπιβάνειν: &
talis, ἐπιβάνειν dicitur, & ἐπιβύτωρ. Alexander Imp. anno Christi 904. τῶ ὄρον πατῶν καὶ ὁμοῦ, ἀναγλάν
τὸ ἀναγλάν τὸ Νικόλαον. Deiecto Euthymio, iterum Nicolaum reposuit. Οὐ ὁμοῦ, οἱ προσημειώσαι τῶ τμο-
λάω κληρικῶν, ἀμα τῷ καβαρίσει, ὅπως ἀρχιεπίσκοπος ἡδὲ πηλῶντες θύρες, ἐπιβάνειν, νεοδύλας ὀνέτριβον, ἐπολέψον,
τῶ ἰσοπρεπῆ ἀπέταλον γονεῖα ἀλλὰ, ἡδὲ τρέχον ὡς ἐπιβάνειν ἀποκαλύψαι, καὶ μετὰ καὶ ἀλλοτρίων ἐπιβάνειν
ἀλλοτρίων γονεῖα. Quem Euthymium clerici, qui Nicolao fauebant, statim à deiectione, bestialē in modū indignissi-
mē tractarunt: uerberibus, pugnis, colaphis, barbæ uenerabilis euulsione, in cœuicem propulsione: infensorē
uocantes, & adulterum, & alienæ mulieris insultorem: ut Cedrenus ait. Eadē uerba, etiam de politicij reb. ἀναγ-
pantur. Ο τῆς ἀρχῆς ἐπιβύτωρ ἀλλοτρίων, ἢ ὅν νῶ ἰββαλίον: ὡς ἐκ τῶν καβαρίσει τῆς ἀρχῆς, τὸν ἀλλοτρίων καβαρίσει.
Alexius Comnenus, imperij 1194. occupator, non cogitauit se, fratre Isaacio euerso, semetipsum euerisse. Εμ-
phrosyna Imperatrix, quemdam ἀββαλίον ἐκ τῶν προσημειώσαι ἐπιβύτωρ: adulterium cum eo commisit. Barbaro
Græcus Augustanæ Reipub. codex habet: ἀναγλάν (ἀναγλάν ἐπιβάνειν ἀναβάνειν πεποικίσειν. ἀναγλάν,
pro ἀναγλάν. Apud Choniāt. lib. 2. de Alexio prædicto.

κε.
ἀναγλάν.
κατὰ γινώ-
σκον.
ἐπιβάνειν.
καβαρίσειν.
ἐπιβάνειν.
ἐπιβύτωρ.

Καὶ ἐστὶ ὄρον, ὅτι ἰσοπρεπῶν τὸ ὄρον ψάλλομεν (inquit liber ἀνθ') διὰ τὸ ὅτι καὶ χριστὸς πᾶσα χριστιανὸς, ὄρον
βαθείως καὶ δοξάσει καὶ ὑμνήσει τὸ ὄρον ἡμῶν ἰσοπρεπῶν, καὶ ἀλλοτρίων ἡμῶν ἰσοπρεπῶν, καὶ ἀλλοτρίων ἡμῶν ἰσοπρεπῶν, καὶ ἀλλοτρίων ἡμῶν ἰσοπρεπῶν,
ὄρον βαθείως εἰς τὸ ὄρον τῶ ὄρον, καὶ ἰσοπρεπῶν ἀνάγλάν, καὶ ἀλλοτρίων ἡμῶν ἰσοπρεπῶν, καὶ ἀλλοτρίων ἡμῶν ἰσοπρεπῶν, καὶ ἀλλοτρίων ἡμῶν ἰσοπρεπῶν,
ὄρον βαθείως, λίαν πρὸς τῆς νουκός. Matutinus cantus obitur: quia 1. omnis Christianus debet manē
celebrare Christū, 2. mulieres manē uenerunt, portantes aromata, ad ungendū Christū, 3. ipse Dominus summo
manē resurrexit ἐ sepulchro. πρὸς τῶ ἰσοπρεπῶν (quod post ὄρον τῶ ἰσοπρεπῶν) ἀπὸ τῶ δicitur est. Inter ὄρον
& ἰσοπρεπῶν, interueniunt aliæ Canonice horæ, quib. ψάλλεται ἡ πρῶτη ὄρον: διὰ τὸ ὅτι καὶ ἀρχὴ τῆς ἡμέρας: καὶ ἀλλο-
χνεῖ μας τὸ φῶς ἐκείνο, ὅπως μὴ εἴχαρισον ἐ θεός: καὶ ἀναγλάν μας ἀπὸ τὸ ὄρον: καὶ ἐββαλίον μας εἰς τὸ φῶς, καὶ εἰς τῶ
ζωὴν τῶν αἰώνιων. Prima hora: quia principium diei est: & ὄρον nobis illā lucem, quā Deus nobis donauit: e-
ducens nos ἐ tenebris: & in luce eternæ uitæ ponens. ἡ τρίτη: διὰ τὸ ὅτι αὐτῇ ἰνατὸς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον εἰς
τὰς

κεγ'.
Horæ psallē-
di canonicæ.
Metutina, &
Vespertina,
Prima.
Tertis.

E. Γ. Δ. της Κ. τ. Π.
IQANNINA 2008

196 In Historiam Ecclesiasticam

τὸς ἀγίους μαθητάς, καὶ ἐφώτισέ τας: καὶ ἀλάξαν τὰς γλώσσας τας, διὰ τὰ ὑπάρχοντα, καὶ κινεῖν πᾶσαν τὴν οἰκὴν
 μελίω. Tertia: quia tunc descendit S. S. in Apostolos, illuminans eos: et ipsi mutarunt linguas suas, ut proficiscerentur ad predicandum Evangelium toti orbi terrarum. ἢ ἐπὶ: διότι τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστόν τ' ἔβαλον εἰς τὸν θάνατον πῶς ἐπὶ τὸν ὄραν: καὶ ἐφάνη ἕως εἰς ταῖς οὐρανούς, ἐπειτα ἔδωκε τὸ πνεῦμα εἰς τὸν θεόν καὶ πατέρα. Sexta: quia tunc Christus in crucem sublatus fuit: in qua pependit usq; ad nonam. Tunc Deo patri spiritum suum tradidit. ἢ οὐνότι: διότι οὐ αὐτῇ ἔδωκε τὸ πνεῦμα ὁ ἰησοῦς, ὁ θεὸς ἡμῶν. Διὰ τὸ τοῦτο διόλογον αὐτὸν, ὅπως ἔλαβον θανάτον, διὰ τὸ μᾶς σὺγγαλῆ ἡμᾶς τὸς ἀμαρτωλοὺς ἀπὸ τὸν θανάτον, ὅπως μᾶς εἶχον ὁ διάβολος. Καὶ, καλὰ καὶ ἡ ψυχὴ ἐκχωρήθη ἀπὸ τὸ νοσηρὸν: ἀλλὰ ἡ θεότης, ἀχώριστος ἦτορ, τὸ νοσηρὸν ἔπαθον: ἀλλ' ἡ θεότης, ἀπαθὴς ἔμενεν. Nona: quia tunc expiravit Dominus. Ideo laudamus eum, quod mortem sustinuit, ut nos miseros peccatores, a morte, in qua nos Diabolus detinebat, educeret. Et, quāquā anima separata fuit a corpore: tamen Deitas, inseparata erat. Corpus, passū est: sed Deitas, impatibilis mansit. Καλὰ καὶ, quāquā, licet: Italicè, benche: Germanicè, Vniemol. Præterea, τὰ ἀποδολεῖνα ψάλλεται: διότι μέλλομεν καὶ ὑπάρχοντα καὶ νοσηρὰ θάνατον: καὶ διδομεν σὺχρηστικὴν τῷ θεῷ: διὰ τὸ τὴν σὺγγαλῆν αὐτῷ πνεῦμα, καὶ μᾶς διαφυλάξῃ ἀπὸ τὰς παγίδιας καὶ πονηρῶν διαβόλων: καὶ μελίω μᾶς ὑποσπείσῃ εἰς τὸ αὐτῷ θέλημα. Apodipna (quasi dicas, Postcænia) canuntur: quia cubitum ituri sumus. Ideo Deo gratias agimus, petentes: ut nobis S. suum Spiritum mittat: qui nos a laqueis Diaboli custodiat: ne is nos ad libidinem suam supplantet. Deniq; τὸ μεσονύκτικόν: διὰ τὴν εἰσὸν ὁ χριστός: χριστογενεῖτε, καὶ προσέσχηθε: ὅτι δεῦν ἡ ἐσπερῆ, ποῖα ἄρα ὄρα χριστὸν ἐν ἡμῶν, ἢ πάλιν, ὅτι πρὸ τὸ μεσονύκτικόν προσηγὸν γέγονεν: ἰδὲν, ὁ νυμφίος ὄρχισθη. Media noctis canticum: quia dixit Christus: Vigilate, et orate: quia nescitis, qua hora Dominus ueniat. Rursus dicitur: Media circiter nocte clamor factus est: Ecce, sponsus uenit. Inter οὐνότιν et ἑσπερινόν, etiā cantū, τυπικὰ διδύει Græci psallunt, loco Liturgiæ: quæ nō possit quotidie a Sacerdotib. haberi. Qui cæuis, cūm Liturgia celebratur prætermittitur. ἢ ψαλμοδία (ut est in uetustio manusc. D. Gerl libro: qui, πένυλεξής καὶ λαμῶναβριον inscribitur) ὄργον ἔστι καὶ ἄσωμάτων δυνάμεων: τὸ λατρευτικόν, καὶ παρισταμένον ἀδελφείῳ τῷ θεῷ. Εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, ἢ ψαλμοδία ἡμῶν, ΚΑΝΩΝ ΛΕΓΕΤΑΙ. Ἐσπερὸν ὁ γιοργός, ἐὰν μὴ δύνῃ πληρῆ καὶ καλόν, τὸν κανόνα αὐτὸν εἰς φυλακὴν ἐμβάλλῃ, καὶ κρεμνάτῃ, καὶ δόξῃ: ἕως ἢ ἀποδολεῖ πᾶσαν τὴν οἰκὴν αὐτῷ: ἔτι καὶ ὁ μοναχός, ὅταν ἀμαρτήσῃ καὶ κανόνον αὐτῷ, συνέως ἐγκρατικαίως ἀπὸ τὸν χρεῖτος: καὶ παραδίδωται τοῖς ἐχθροῖς αὐτοῦ: καὶ ἐπιφορὸν ταῦ αὐτῷ θλίψῃς πολλὰ: ὡς αὐτὸν κρέατον: ἡμῶν, τί ἐπληθύθησαν οἱ θλίβοντες με: Psalmorū cantio, opus est S. Angelorū: qui ministrantes, continenter Deo astant. Laudate Dominū oēs Angeli sui. Psalmōdia nostra, Canon dicitur. Quemadmodum Agricola, nisi canonem suum probè persoluerit: in carcerem cōijcitur, suspēditur, percutitur, donec satisfaciatur: ita et Monachus, quando neglexerit canonem suum, statim deseritur a gratia: et traditur inimicis suis: inferunturq; ei afflictiones multæ: ita ut exclamet. Domine, cur multiplicati sunt, qui tribulant me? Pandectæ cap. 105. cuius libri autor, est Antiochus, Monachus τὸν λαύρα καὶ ἀββᾶ Σάβα, Monasterij Abbatis Sabæ: dedicans eum Eustathio, Abbati μόνῃς ἀταλλωῆς, πόλιως ἀγνύρας τῆς γαλασίας. Ei in præfatione exponit: una hebdomadè antè, quā in τῷ ἀγίῳ πόλιω (Hierosolymam) Ismaelita occupauerint, illud Sabæ coenobium diripiuisse: occisis inibi μελλόντων (quod aliquot diebus torti, nihil pecunie proferre potuissent) 44. Patrib. qui cedere noluerint, cæteris abeuntibus. Quales uiri? Εἰ μὲν τῆς ἐγγυηρακίῃς, ἰσοπεπεῖς, πολλοὶ τῶν τῶν, ἀγαθοὶ, ταπεινοφρονεῖς, ἀνδραγαθῶν πάντων τὸ ἀγαθόν. τινὲς αὐτῶν, ὑπερβιβηότες τὰ ῥ'. ἔτη: ἐν ἡσυχίᾳ βιωσάμενοι ἀπὸ τῶν καὶ τῶν: καὶ μὴ ἐξέρχονται πονηροῖς τῆς λαύρας. Ἐπίγειοι ἄγγελοι, καὶ ἑρανοὶ ἀνθρώποι. Valde senes, reuerendi, cani, nullius uirtutis inopes: ἀ 56. annis nunquā Monasterio egressi: terr. stes quidam Angeli, et celestes homines. Δὸν ἐξίκα ρωμῆϊνα) Etiam durate adhuc imperio Græco, rudes Patriarchæ quidam fuerunt. Ut sub imp. Andronico maiore, Nipho, Cyzici Metropolitæ, πᾶν τῆ ἀδελφείας τῆς ἐξω παιδείας (ἢ ἕως τὰ πᾶλλα ἦ, καὶ τῆς θεοσεβείας) ὡς μὲν οἰκεία χειρὶ τὰ τὸ ἡραμμάτων στοιχεῖα γράφειν ἰδώς. Planè artium et linguarū rudis (diuina tamen cognitionis, noni prorsus) ita ut ne quidem elementa literarum, manu sua sciret pingere. Ingenij scil. præstantiâ contentus, malebat ambitioni, auaritiæ, amoribus, seruire. Gregoras lib. 7. cap. 16. Deinde, Monachus ex monte Atho, septuagenario maior: qui propter uitia obiecta, nullum unquā in Sacris gradū (ἢ δὲ μίαν ἰσραηλινὴν βαβυλῶνα) consequi potuerunt: ὅτε γὰρ τὰ πρῶτα καὶ στοιχειώδη σιναίτην ἀσφαλῶς ἀνελθόντων γράμματα: nec saltem prima literarum elementa inoffensè coniungere poterat. Idem lib. 8. cap. 17.

Διὰ τὸ σύριον ἀξιῶν αὐτοῦ Sic, in Autographo: pro, διὰ τὰ: id est, διὰ ἐπὶ τῷ τῷ ἀγίῳ, ἵνα συριον. Ἀμῶν, πατριαρχίης. ἰεροσολύμων χειρὸς ἰουδαίων: πρὸς τὸς πατέρας τῶν μοναχῶν τῆς ὁρῆς ἀνελθόντας εἰς προσκυνησὶν αὐτῶν (ὅν οἱς ἀνῆλθον ἡμεῖς, μετὰ τὸ ἡγῶμεν) εἶπον. Εὐχάσθη μοι, πατέρες: ὅτι μέγα φορτίον, καὶ δυσβάστατον, ἐπιχέθη μοι: καὶ φοβῶμαι τὸ πρῶτον τῆς πατριαρχείας ἢ μίσθους: πλείον ἢ πάντων, τὸ τὸ χειροτονῶν βαρῶν. Amos, Patriarcha Hierosolymorum designatus: ad eos ipsi gratulatum undiq; è Monasterijs solitudinis (inter quos et ego, cū meo Abbate eram) ascendèrant, inquit. Precamini Deū pro me Patres: quia magnum, et portatum graue opus, mihi impositum est. Sed cum non mediocriter me Patriarchatus pondus terret: tum multò magis, alios Ecclesiarum præfides designandi difficultas. Ex manuscr. D. Gerlachij tractatu: qui cum Pandectæ, cuius autea μετῆτονem secl. coniunctus est: cuius titulus est, λόγοι καὶ βίαι διαφόρων γρόντων, καὶ ἀγίων πατέρων. Autor, quisquis fuit, cum librum inscripsit cuidam Sophronio: quem uocat ἰσραὴλ καὶ πεισθὸν τῶν ἡμῶν. Opus autem ipsum, λαμῶνα nominat.

Sexta.

Nona.

Apodipuum gratiarum actio post coenam.

Mesonyctium.

Typica.

Psalmodia, Canon.

Libro canonici, seu laμῶναβριον

Coenobitæ Sabæ, interfecti.

κζ.

Patriarchæ quidam, indocti.

κθ.

Amos, Patriarchatus grauis.

Vita Patrū.

Μέγας ἑκκλησιαρχὴς) Ab initio historię Byzantinę. Georg. Pachimera manuscr. Augustanę Bibliothecę, inter alia ἑκκλησιαρχία ὀφείλει, hoc etiā positū est. ὁ ἀρχιερεὺς ἑκκλησιῶν; ἠδὲ βλάτων ἢ παρκαθιστὸς τὰς ἑκκλησίας τοῖς πρεσβυτέροις ἑκκλησιάρχῃ officium est, inspicere & tradere Ecclesias presbyteris ἢ Reliquū desideratur.

κθ.
ἑκκλησιαρχία
χμς.
λ'.

Λειτουργίας γονομίας) Cōciones Gręcis Byzantij habere licet. In festis solennibus (ut, die Natiuitatis, Resurrectionis, Pentecostes, assumptionis Marię, quod ipsis ex pręcipuis est) frequenter in Patriarcheio, alijsq; primarijs Templis, conueniunt. Singulis quoq; Quadragesimę Dominicis. Quando Patriarcha, nunc in hac, nunc in alia Ecclesia, Missas seu liturgias celebrans, elemosynā colligit: magna frequentia ē pluribus Ecclesiis adest: & quisq; pro facultate elemosynā dat. Ut, quā, duos aut tres Ducatos: alij, decē, uiginti, aut plures, Asperos. Pauperiores uerō, nihil. Vel, quando Festū alicuius Sancti agitur: frequentissimi in Templo, quod nomini eius dicatū est, conueniunt: ubi Liturgia, magna solēnitate celebratur. Hodie, unicus Cōstantinopoli Calogerus est (Mattheus Hieromonachus: qui in Quadragesimę solū Dominicis, ijs in Templis, ubi Patriarcha Missas celebrat, concionatur. A Turcis; nihil, quod sciam, molestantur. Verū Patriarcha semper ad portam Templi, unum aut alterum Ianizaros habet: quibus importunos huiusmodi prohibendi potestas est. Gerlach. in Epist. 27. Nouēb. 1575. ad me. Nec, ut putas, in Concionando, Barbara, sed antiqua lingua, utitur: quia facilius sibi esse dicūt, complures orationes in antiqua cōponere, quā unam in uulgari. Et satis esse, si duo tresue intelligant: aut, si libeat, Patriarchę mandent, ut alia lingua utatur. Habuit D. Ioannes Zygomalas intra 2. Menses, tres aut quatuor cōciones Galatę, seu Perę: & Patriarcha, duas aut tres in sua Ecclesia: sed lingua uulgo ignota: nisi quod interdū barbarā uerba immiscere solet. Idē ad me 1. Februar. 1577. In diebus Quadragesimę Cōcionantur memoriter. Legendariū (ut uocantur) Sanctorū, ingētia uolumina habēt: quas, officia quotidiana peragētes Monachi, in Templis legunt. Quāuis autē eę multas fabulas continere uideātur: nihil nō pro uero habēt. Idē ad me 7. Mart. 1578.

Conciones
hodiernę
Gręcorum.

Ἐπιθῆσιον ἢ ἑπιθῆσιον) Cantus figuralis apud Gręcos non est: nisi q; Cantores in Tēplis, uariata interdū uoce, eam imitari conantur: & more utriculariorum nostrorum, alius uocem eodem sono tenet: alius, Dra, Dra, saltatorium in modū canit. In Musicis libris notulas nostras nō habent: sed cęta quędā signa (ueluti \cap , \cup , \cup , \cup , \cup) ex quibus uocem uariare nouerūt. Instrumentis musicis non utuntur: nisi fortē testudine & clauichordio, ijs qui ex Chio, Cypro, Cretā, Corcyra, alijsq; Italicę imitationis locis, ueniunt. Habent Lyram, instrumentū oblongū, 6. aut 7. Chordariū, quod calamo pulsant. Βαρέβιον et τείχοδιον, de quibus queris, ignorant. Ex eadē 27. Nouēb. 75. ad me Epistola Generosus D. Vngnadius (inquit idem Gerlach. post reditū ad me) hātte ein cygnen Lautenschlager: & nostrū testudinis cantū admirantur Gręci. Ἐπιθῆσιον ἢ ἐπιθῆσιον τὸ χόρον) Autoritas Patriarchę Cōstantinopolitani, maxima est. Eum enim, tanquā solum uerē œcumenicū, reliqui tres (Alexandrinus, Antiochenus, & Hierosolimitanus) uenerātur. Gubernat Ecclesias Asię minoris, insularum Aegęi maris, totius Gręcię, Mysię superioris et inferioris, Valachię, Moldauię, Russię, et Moscouię. In his solidā potestātē habet, Metropolitās, ArchiEpiscopos, et Episcopos creādi, & deponēdi. Causas difficiliōres, q; ad Ecclesię ipsius cōmodū pertinent, disceptat. Non frequēter cōcionatur. In pręcipuis uerō Festis, quādo ei ArchiEpiscopus aut Episcopus, creādus uenit, Liturgiā omni cęremoniariū pōpa legit. Mense Septēb. ordināuit ArchiEpiscopū Bulgarię, supremi Bassę nepotem: quando uterq; Patriarcha; Cōstantinopolit. & Alexandrinus, Missas cum singulari apparatu peregerunt. Sed me ab his tunc uidendis morbus impediuit. Gerlach. ad D. Iacobū Andree, Tybing. Ecclesię Prępositū, & Academię Cancellar. 1. Nouēb. 1574. Supremus hic Bassa, Mehemetes uocatur: cuius cognatus est Bassa Budensis, Epist. 7. Nouēb. 75. ad me. In Patriarchę monasterio & collegio, nullus splēdor, nulla pompa, conspicitur. Non Episcopos, aut magnos Pręlatos, aliti: sed Monachos aliquot cucullatos: ex Latcis nobiliores et doctiores, familiares, & quasi Consiliarios, rerūq; administratos, habet. Epist. 7. Octob. 1574. ad me. Patriarcha, à Turcis prętereuntibus non honoratur: sed contrā à malignioribus, omniconuitorum genere prōscinditur: quibus blanditijs et nos, obuij quiq; excipere solent: appellando incredulos; ethnicos, canes, meretrices, & alia multa. Nec inter purpuratos imperatoris locum habet: nisi, quando tributū 4000. Ducat. & tantundē ferē Bassis, pręcipuisq; Officialibus Regis, affert. Tunc misero inter ipsos locus datur. Seorsim tamen ei supremus Bassa familiariter & clementer loquitur. Epist. ad D. Samuelē Hailandū, 1575: in Nouembri. Autoritas Patriarchę, apud Imperatorem amplior non est: quā alicuius Legati Christianorum, munera illi offerētis. Alium ei honorem non habet: nisi quod eum admittere dignatur: ut ad pedes Imperatoris promoluit, pallium eius osculetur: quod & omnes Legati facere, & pro magno honore reputare solent. Epistol. 27. Nouemb. 75. ad me. Ἐχει αὐτῶν ἀφαισιμῆτιν) Cum dolore aufertur; etiam que putruit pars corporis: & diu tractatur, si potest sanari medicamentis: & si non potest, tunc à Mēdico bono abscinditur. Sic Episcopi affectus boni est: ut optet sanare infirmos, serpētia auferre ulcera: adurere aliqua, non abscindere: potestreniō, quod sanari non potest, cum dolore abscindere. S. Ambros. 2. offic. 27. Apud Romanos, anno Christi 286. & sequenti anno, imperauit Numerianus, cum fratre Carino, et patre Caro. Carus bellum Persicum gessit: Numerianus, ab Apro socero interfectus est: Aprū interemit Diocletianus. Hic Numerianus, pace cū Rege quodā, cum quo bellū gesserat, facta: filium eius, etate puerū, cum obsidē accepisset, impi: necdūit, nec respiscere uoluit. Ideo Babylas, Antiochię Episcopus, Imperatorem γονομίας aditu Templi exclusit. γὰρ γὰρ πρὸ τῶν θυρῶν (inquit Suidas) αὐτῶν τῶν ἐπαύσεων εἰς αὐτῶν μὴ περιέφιδι ληκομῶν ποιμνίῳ ἐπεσορχάμην. Negauit se passurum, ut lupo in ouile inuaderet. Propter eadē ab impio illo Numeriano interfectus est: ut etiam ex Legēdā eius

Vulgari lingua.

Legendę Sanctorum.

λδ.
Musica Gręcorum.

λβ.
Autoritas Patriarchę. 1. apud suos.

2. Apud Turcas.

λγ.
Excommunicatio.

Babylas Imperatorem excommunicauit.

E. Γ. Δ. της Κ. Ε. Π.
IOANNINA 2008

Ecclesie vti-
liter.

manuscripta, dici 4. Septemb. assignata, didici: non tantum ex lib. 10. Nicephori Callisti, cap. 28. Chrysostomus enim, oratione in Babylam, nomen Imperatoris non posuit. ibi à Chrysostomo, mirifice & abylæ magnitudinem animi prædicante, hæc utilitate huius excommunicationis ponuntur. 1. Sic Ethnici mirati sunt παρρησίαν & fortitudinem, quam Christus suis ministris dedit: & deriserunt idololatricorum Sacerdotum δειλοπέπειαν, ἀνελσθησίαν, & ταπεινότητα: servilem timiditatem. 2. Inde patuit, ὅτι ὁ βαλδύς, ἢ ὁ πωλύτιμ ἔχων, παρὰ χειρὶ τῶν οὐνόμαϊα μόνου ὄσι: ἢ ἔλαχθῆσαν, ὁ τὸ διέδθημα ἔχων, ἕδρῶν ἔσαι σεμνότερος: ὅτ' αὐρ πολέσθου καὶ τιμᾶσθαι δέη: in rebus spiritualibus, Regem et stabulariū eodē iure teneri. 3. Sic os obturatū fuit blasphemis, dicētibz: ἀσφίγγι τὰύτην τὰ ἐπαρρησίαν Apostolis, nec in eis re vera fuisse. Nūc vero Babylas, διὰ τὸ ὄργων ἐπίδειξιν: ὅτι καὶ πάλαι τοῖς τῶν ἀνδραξ γουέσθαι, εἰπὸς λῶν, ὅτι καὶ πλείονα ἢ τὸ σιμείων ἐπίδειξιν παρῆχαι τῶν ἐξουσίαν αὐτοῖς: re ipsa ostendit, olim etiam tantam fortitudinem fuisse, aut maiorem: quò plura signa & miracula fuerint edita. 4. τὸ μῆδ' αὐτῶν ἰσραήλ καὶ βασιλῶν μιλῶντων, τὰ φρονήματα, τὸ πᾶσι θεία, τὸ ἡ ἀπύρεν: ἀποφύλας, ὅτι τὸ γῆς, καὶ τὸ οὐτὴ γῆ πραττομεθῆναι, κωριώτερος ἐπίτροπος, ὁ τῶν ἰσραηλιτῶν λαχῶν, τὸ τῶν ἀλβεργίδια ἔχων, ἔσθ' ἢ καὶ ἐξουσίας ταύτης τὸ μέγεθος μὴ ἐλατῆσθαι: ἀλλὰ ὅτι ψυχῆς ἐξίστασθαι πρότερον, ἢ ἐλ' αὐθεντίας, λῶν ἰ θεοῦ ἀνθερ ταύτην σιμωκλήρωσι τῆ ἀρχῆ. Principi etiam futurorum fastum compressit, & ministris Dei animos fecit: ostendens horum potestatem, quàm illorum, superiorē esse: & uitam potius amittēdam, quàm Ecclesiasticā diuinitus datam dignitatem imminuendam. 5. ὅτι τὰ αὐτῶ ποιείν ἔνασθον καὶ: καὶ μὴ δειλοῖς ὁ δειχόμενος ἢ τὸ γινωσκῶν τὸ κερδῶν. Vocationi insitit, & officio functus est, Babylas: etiāsi impius Rex inde nō melior factus est. Τῶν ἰσραηλιτῶν ἰσχυροῦς Gerlachius ait, ἰσχυρὸν esse spiram de genere panis, cūm bretzen. Hac uoce Constantinopoli proclamari uenales in sporta spiras, à circumuentibus Græcis, Albanis, et Bulgaris: quia omnes ibi Pistor, esse Christianos. Sed τὸ ἰσχυροῦς, intelligo ex Græco quodam, scholam Turcicam esse. Postea 28. Iul. 81. accepi à D. Theodos. hanc expositionem. ἰσχυροῦς (inquit) ὄσι ἰσραήλ ἀγαθῶν μισθῶν, μέγα μείρονα λέγει.

ισμῖτ.

λε.

Hydruntum,
à Turcis ca-
ptum. 1481.

Hydruntum (inquit Bern. Bredicbacchius) ciuitas est. Archiepiscopali sede insignite ciuium multitudine, & rerum opulencia, præstans: unius noctis navigatione, à Selona (Aulone) Turcica ciuitate, distans. Eam Turcæ, post aliquot dierum obsidionē, et murorū bombardis euerzionē (Duce Acomata Bassa: ut ait Andreas Cambinus) uicerunt. Id 11. die Aug. factū esse, ab eodē Cambino scribitur. Ciues, partim cæsi, partim in seruitutem abrepti, Matrone stupratæ, uirgines raptæ, Sanctimoniales scædatæ, adolescentes immanifiritate trucidati, senes equorū calcibus cõculcati, Sacerdotes in Τῶπλο iugulati, prægnantes cū foetu dilaniatæ. Ipse Archiepiscopus, senex Pontificia ueste indutus, crucem tremulis manibus tenens, Christianos ad constantian fidei exhortans, ferra lignea frustatim dissectus. Perijt ibi & Franciscus Zurlus: qui à Rege Neapol. Ferdinando fuerat eò missus. Osmingenti circiter (inquit Leander Alberti in sua descriptione Italie, ne la terra d'ottranto) capti, cūm nolent fidem Christi abnegare, educti oppido nudi, inter se ad constantiam cohortati, in parua ualle (quæ nunc ideo Martyrum uallis nominatur) occisi sunt. Mortuo deinde Mahometæ Imp. post crebras cum Turcis, qui Hydruntum tenebant, infelices dimicationes: tādē pactione, ut Turcæ cum suis rebus incolumes excederent, oppidum Alphōso, Ferdinandi F. restitutū est. Ha vn fortissimo castello, fondato sopra il sasso, che accenna al mare: il quale in vero pare inespugnabile, essendoui le debite provisioni. Habere Castellū Saxo impositum: quod apparet, si præsidio & rebus necessarijs instructum sit, esse inexpugnabile, in parte, quæ Mare respicit. ἑξαχίλια δὲ ἰσχυροῦς ὄσι ἰσραήλ ἀγαθῶν μισθῶν, μέγα μείρονα λέγει.

Receptum.

λε.
λε.

Monasticæ
ἀσκήσεως, σω
ματικῆ καὶ
ψυχικῆς,
ὄργων καὶ
πίστεως: θείῃ
σώσει χάριτι
δίδου: ἢ μὴ
δέχῃται: πῶς
σὺ δέκνυσαι
τὰ ὄργα.
Κρῆσι.
Præparatio
ad morien-
dum.

Monasticæ ἀσκήσεως, σωματικῆ καὶ ψυχικῆς, ὄργων καὶ πίστεως: θείῃ σώσει χάριτι δίδου: ἢ μὴ δέχῃται: πῶς σὺ δέκνυσαι τὰ ὄργα. Κρῆσι. Quò desides, nil cogitas, sed negligis, anima mea? Tempus tuum effluxit: excede corpuseculo. πῶς δὲ ἀνθρώπῳ ἀβήσθαι, μαγάρων μαγγανῶναι. πῶς δὲ αὐτῶν τὰ δειχθῆναι, τὰ τὸ μῆδ' αὐτῶν καὶ λῶναι.

Ad gemitus, ad lamenta, ad luctum, ad fletum:
ad compunctionē, precationē, & Psalmorū cationem:
ad humi cubandum; ad duram tractationem:
ad contritionem cordis, continentiam, & ieiunium:
ad lectiōnem Scripturarum, & earum meditationem:
ad uigilias, laborem, & opus manu faciendum:
ad extensiones manuum, & inclinationes genuum:
ad signationes crucis, in membris omnibus.
Pectus pugno percutit, sicut olim Publicanus.

Ex manu scr. libro, qui διόπτηρα inscriptus est: à D. Gerlachio 1577. Constantinopoli emptus: cōtinens disputa-
tionem animæ & corporis, cur non se ad moriendum præparent. Incipit:
πῶς λέθη, πῶς ἀμεινῆσαι, πῶς ἀμεινῆσαι, ψυχῆ καὶ
ὁ χρεῖν ὅσα πικρῶνται: ἔξελθὶ τῶ σαρκί.
Quò desides, nil cogitas, sed negligis, anima mea?
Tempus tuum effluxit: excede corpuseculo.
πῶς δὲ ἀνθρώπῳ ἀβήσθαι, μαγάρων μαγγανῶναι.
πῶς δὲ αὐτῶν τὰ δειχθῆναι, τὰ τὸ μῆδ' αὐτῶν καὶ λῶναι:

Quò ad terræ motum, qui tunc factus dicitur, attinet: sciendum: 14. Septemb. 1509. Constantinopoli, terræ motu porta muri maritimi, turres, domusq; cecidisse. Et antea 2. Iul. 1490. fulgura & tempestatem horrenda fuisse: plurimis domibus combustis: cadere parte columnæ Constantini.

Εναμι παραιτησιν li. 10. cap. 9. apud Georgiū Pachymere, Patriarche Ioannis, temporib: Andronici Paleol. maioris, resignatio sic incipit. Ούτω δ' α μιν, ἄν βασιλ. δυν. ἢ ὑμεῖς διασώσει μιν, ἀγνοὶ ἐρχομένης. ἐγὼ τὸ πρῶτον ἀμαρτῶν ἐξ ὧν εἰδὼς ἑμαυτὸν, ποιεῖται ἐπεὶ τοῦ ὑποδύσει τὸ ἀμαρτίας ἑμὰς λέοντάς με. Domine mi, sancte Rex: et uos Domini mei sancti Pontifices: ego inuitiō sciens me peccatorē esse, omnem diligentiam adhibebam, ut peccato liberarer.

Nec ἄνευ τῶν ἰσθμίων Georgiano- rum duo principes fratres, à Mustapha Bassa, contra Persas eunte, ditionibus exuti suis, 3. die Iun. 1579. huc Constantinopolim, splendido comitatu, CC. circiter hominum, ingressi, solenniter à Turcis excepti fuere. Horum Principū iunior, deficiens cum sua cohorte Mahometismū, fratri primogenito ius dominandi eripuit. Cum autē maior natus, semel atq; iterū illustrib: D. oratorē meū, salutari per suos iussisset: D. orator semper mea opera, ad eum resalutandū, et ad cōstantiam in religione Christiana adhortandū, usus est. Quod equidem eā, qua potui, diligentia feci: eiq; de Ecclesiarum Germanicarum statu quærenti, ad singula breuibus per Interpretē respondi. Diebus aliquot elapsis, inuentū inter Græcos libellum Græcū confessionis Augustanæ, Basilicæ impressum (cuius huc D. Steph. Gerlachius plura exemplaria curauerat) de consensu magnif. Domini mei, et cum subscriptione manu ipsius, fratri illi maiori obtuli. Quem benignè acceptum, statim in linguam suam Ibericam transferri iussit: seq; ad suos, unā cum exemplari Græco transportaturū promisit. Dimissus est autē hinc, unā cū fratre apostata, ad suos, rebus suis ualde perturbatis: nihil eorū cū impetrasset quæpetierat, excepta uita incolumi. Nomen illi erat, Quarkvuare Athabac. Diuersi Principes loca illa incolūt, moribus et opinionibus (Politice et Ecclesie) diuersissimi. Græcū Patriarcham colunt quidem: sed ab ipso non dependent: ut in multis dissentientes à Græcis: quæ nomen dissimilitudo, in uarietate rituum consistit: qui et ipsis, et Græcis, principale quiddam sunt Religionis. Ex epistola Vuencelai Budouietzij à Budouua (qui tunc erat Cesarei apud Turc. Imp. Oratoris, generosi D. Ioachimi à Simtzendorffio et Goggitscha, Aulæ magister data Constantinopoli 9. Octob. 1579. ad D. Dauidem Chytraem, Rostochij Theologum. Quomodo autem Iberes olim, per Christianā foeminam captiuam, ad fidem Christi conuersi fuerint: lego prolixam et pulchram narrationē lib. 2. Soz. cap. 6. et lib. 8. Niceph. Callisti cap. 34. φίλον αὐτῆ χειρὶ ἐτύχαιεν τὴν εἴα: ἢ νόμισον, ἢ μεθ' ἡμῶν φέρου, σὺ χειρὶ αὐτῆ, ἢ τῶν ἀλλοτρίων. Frequenter ieiunabat: dies noctesq; orabat, et Deum laudabat. Præcibus sancti uit adolescentulū: deinde, etiam Regis uxorem: quæ Christū amplexa, maritum ad idem hortata est: tum demū id fecit, cum in sylua uenas, tenebras densissimas obortas, Christi meditatione depulit. Postea, ipse uiros, uxor foeminas, Regni sui, ad Christum conuerterunt: Ecclesieq; Doctores à Constantina M. sibi mittēdos curauerunt. Imperauit Constantinus ab anno Christi 310. usq; ad annū 341. Armenij autē ante Iberes, anno circiter 335. fidē Christi receperūt. ἐβούλη τὸ (inquit Sozomenus) βαρβαρικόν, μέγα τὸ καὶ μηχανιώτατον, οἰκῆν δ' ἀρμηνίων οὐδέ τοσόντο, πρὸς ἀρῆτον. Gēs hæc, barbara est, magna, et bellicosissima. Habitat Armenijs interiori, ad Septentriones Nicephorus, eos Iberum in Hispania colonos esse dicit. Laonicus, lib. 9. Alanos (ἀλανῶν) Iberas esse dicēs: διὰ χειρὸν, inquit, φωνῆ ἰσθμίων τοιαύτων: καὶ διὰ τὴν ἐπιτολήσυσσιν ἀπὸ χειρῶν, τὰ ἀλανῶν καλεῖσθαι. Vtuntur peculiari proprio lingua: et arma usurpant eorum, quæ Alanica nominantur.

λγ.
Resignatio
Patriarchæ

ιβ.
Iberum, seu
Georgiano-
rum Prin-
ces. 2.

Augustanæ
confessio, in
Ibericam lin-
guam trans-
latā.
Ibericæ sta-
tus,

Per mulierē,
quondam
Christiani
facti.

Ibericæ de-
scriptio.

καὶ σὺ γὰρ καὶ αὐτῶν κύριον ἰωαννῆς) Lego: καὶ σὺ γὰρ καὶ κύριον παχόμεν: ἢ καὶ αὐτὸν κύριον ἰωαννῆς ἢ φέρων. Ηἴον καὶ σοφώτατον μέγας) Hic Arsenius, μοναχὸς ἀρχιεπισκοπῆς, collegit ex antiquis libris (in Creta, et Venetijs, et Florentiæ) Scholia in 7. Tragœdijs Eurypidis, Græca: nempe in Hecubam, Orestem, Phœnissas, Medeam, Hippolytam, Alcestem, Andromachen. Excudit Venetijs tunc Lucas Antonius Junta 1534. Arsenius autem elegantē epistolā præfixa, adicat illa Paulō 3. Pontifici: cuius Epistolā hoc argumentū est. 1. gratulatur ei de Pontificatu adeptō (quem gerere cœpit 1535.) multa in eo laudans: uocans ἡλιονόρον, καὶ ἀξιάγαστον: καὶ τὰ ἡλλείνιον, ἢ καὶ ἀσπαστόν, βασιλείαν τὴν καὶ ἰσθμίων, 2. Conqueritur de uolentia libidine Italorum: qui præsticiantur illis locis, ubi ipse sit: petens à Pontifice auxiliū afflictis rebus. καχον, inquit, ἀγαθὰ καὶ χειρῶν. ἀμφοτέροι ἢ τοῖς θαλασσίους γενοῖς, ἐπείναι μὴ γὰρ, τὸ ἡμέτερον βασιλείου ἀνικητὸς ἡνδραπέδιστον: καὶ τὸ γὰρ ἡμεῶν εἰς τὰ γὰρ ἀσπαστὸν ἰσθμίων ἀλλοτρίων, ἢ ἰσθμίων τινες, εἰ τι ἢ πόταν ἢ ἢ τὸ ἰσθμίων ἐπείναι εἰν ἴσθμίων ἡμεῶν εἰν τὴν ἡλλείνιον: καὶ ἐπείναι ἀρκαξονίτες ἡλλείνιον. Conqueritur quoq; πῶ ἐτι ἀντ' ἄλλω Græcum esse, inter tot Cardinales: gestantes ἀρκαξονίτες ἀρκαξονίτες, καὶ ἀρκαξονίτες, καὶ ἀρκαξονίτες. Quæquæ (inquit) ἐπείναι ἰσθμίων τὴν ἀρκαξονίτες, ἢ ἀρκαξονίτες καὶ ἀρκαξονίτες, καὶ ἀρκαξονίτες. Quæquæ (inquit) ἐπείναι ἰσθμίων τὴν ἀρκαξονίτες, ἢ ἀρκαξονίτες, καὶ ἀρκαξονίτες. 3. cum propter podagram et paupertatē (δύο ἐξ ὧν ἄστα θέρεια) Romam uenire gratulatū non potuerit: καὶ ἰσθμίων τὴν αὐτὴ ἀρκαξονίτες ἀρκαξονίτες καὶ ἀρκαξονίτες, καὶ ἀρκαξονίτες ἢ ἀρκαξονίτες καὶ ἀρκαξονίτες αὐτὴ ἰσθμίων ἀρκαξονίτες: adicat ei loco ἐπείναι δώρον hæc Scholia οὐδὲ γὰρ σε (inquit) μακαριώτατε, ὁμηρικώτατον ὄντα: καὶ ποιητὸς ἦν ἰσθμίων, ἢ καὶ τοῖς φιλοσόφοις, προσκείμενον. 4. Indicant utilitatem Læctionis Tragœdiarum ex Timocle, dicentes:

ὡς ἀφελδοί αὐτάς. ἢ μὴ γὰρ γνήσις,
ὡς καχόντον αὐτὴν ἰσθμίων τὸν τὸ ἰσθμίων

γνήσιον, ἐπὶ τὸν πρῶτον ἰσθμίων φέρει.
καὶ τίς ἔστι, τὸν φιλικὸν τὸν ἰσθμίων.

Ab hoc Arsenio, in Venetorum carcere coniectum se fuisse scribit, Ioannicius Ieromonaχος ὁ καρταῖος, καὶ μέγας πρῶτος ἐκκλήσας καρκαξονίτες. non propter aliquod peccatum, sed ob studium pietatis et ueritatis: in quo carcere se conscripsisse librum, qui αὐτὸς ἀρκαξονίτες (inquit, ὁ λογισμὸς μιν, ut abirent ἡλλείνιον scholice cogitationes) καὶ ἰσθμίων ἀπὸ τὴν θαλασσίαν τὴν καὶ νεῖον ἀρκαξονίτες τὸ ἀρκαξονίτες ἀρκαξονίτες: ἢ καὶ καρκαξονίτες ἀρκαξονίτες ἀρκαξονίτες, ἀρκαξονίτες ἡμεῖς. Et excerpfi ē ueteri et nouo Testamēto necessariā, quæ opus sunt cuius Christiano indoctissimo: ut mihi. Πεγυμνὸν τὸν ἀρκαξονίτες ἰσθμίων) In libra διδασκων, extant hi uersus, μβ

μ.
μ.
Arsenij Scholia in Euripidem.
Dedicatoria ad Paulum 3. P. epistola.

Paulus P. Homerista.

E. F. A. της K. T. T.
IQANNINA 2008

indimus: ita Turcæ, se Musulmans, uel Messelmanis, id est, saluatos, appellant. Nos autem, Caours, id est, infideles, nominant: & maximè Græcos, quos nihili faciunt: quod eos parum resistentes propter intestinas dissensiones, subegerint. De Latinis melius sentientes, & bellicosos prædicantes, Freins, id est, Francos, appellant: quia nesciunt differentiam harum nationum.

Caours & Freins.

Καὶ ἀπειρήθη, μεταφρ.) Idem Georgieuius, Die circumcissionis, inquit, non induitur Turcis nomina, sed ipsò die natali. 1. Regum: ut, Tsuleiman, id est, Solomon. Tsultan Tselim, princeps pacis, Murath begh, desideratus Dominus, Mutstorfa, & similia. 2. Ducum: Pirin, Hairadun, Hader, Ebraim, 3. Dominorum humilioris conditionis (quales sunt, Tspahalar, Tsauslar, Eminler) Behram, Memmi, Mehemet, Alli, Ahmat, Tcielebi, Paiazith. 4. Ceteris omnibus, Mutfa, Ionuz, Tschender, Perhat. 5. Captiuorum, & seruorum, plerumq; Seremetli, audax atq; uelox: Hæc ille. Tspahalar, Spachi: de quibus posterius. Tsauslar, zauschio Bminles, tributū exactores, scil. puerorum & pecuniarum. Laonicus lib. 8. etiam interpretatur talia nomina. Βλέπει τὴν ἀράτην, ἰδιθυμίαν: ἀλλῆς ἢ, ἢ ἰλλίαν: καὶ ἐσὲς, ἢ ἰουδύρ: ἢ ἰμπρείμης, ἢ ἀβραάμ: καὶ σιλαυμαίως, ἢ σολομῶνα: καὶ ἰαγύπτιος, ἢ ἰωσήφ. σιγνολόβλιω ἢ, ἀλέξανδρον βέλαντῃ λέγειν. Οὐτῶς καὶ ἐλεῖβλι, ἢ ἀμιόττειον: καὶ χιτῆρα, ἢ γιῶργιον. Significat Murates, cupidatem: Halies, Heliam: Eses, Isjum: Ebreines, Abrahamum: Sulæmanes, Solomonem: Iagupes, Iosephum: Scenderes, Alexandrum: Elezes, Demetrium: & Cheteres, Georgium.

μζ'. Nomina Turcarum.

Ἀπὸ τῶν ἀπὸ τῶν μαύσων θαλάσσης) Pontus Euxinus uocatur, das Schuuartz meer, mare nigrū: propter nebulas ibi perpetuas. Et quotannis in eo circiter LX. naues pereunt, ut ait D. Gerlachius.

μζ'. Pontus Euxinus.

Ἀπὸ τῶν τρυφῆων) Top, Turcis tormentum bellicum est: Topgibassi, præfectus munitionum bellicarum: seu Toptschi, præfectus tormentorum; Büchsen maister. Τρυφῆιον, scloppus. De eo Theodosius, sic. Τρυφῆιον, πομπόνημα ἐν φωνῇ, τρυφῆος πύρι, πομπόβολαι.

μζ'. Top.

Ἀγάτης, φλαμπιερὰ ἐστὶ, ἀσπίδης Aga, seu Ianissar-aga, Ianizarorum Dux. Flamboler, signum, seu uexillum. In qualibet prouincia Rector est: qui uocatur Beglerbey, id est, dominus dominorum. Horū primus & maximus, est Græciæ Beglerbeyus, sub quo sunt oēs regiones, quas Turca in Eurōpa habet. In Asia, sex Beglerbei sunt. 1. Anatoliæ. 2. Caramaniæ. 3. Amasiæ & Cappadociæ. 4. Anadulæ, seu Aladulæ, montium Armeniæ. 5. Mesopotamiæ. 6. Cairi, seu Aegypti: Beglerbeyus, sub se triginta Sangialer, aut Sangiacos, habet: id est, Equitum magistros. Sub his, tricies mille Spachi sunt: quorum quilibet meret 3. aut 4. equis, salario CC. Ducatorū annuorū. Et omnes, sunt Azamoglan, id est, infantes tributarij, ac serui magni Principis. Ex Geufræo.

μθ'. Aga. Flamboler. Beglerbeyus? Sangiacus. Spachi.

Εγὼ βίσιλδὸς σιλατῶν) Solimāni titulū Georgieuius ponit: Huncher othmanlardan sahi tsultan Tsuleiman: id est, Imperator ex Othmanis Sahi princeps Solomon.

ν'.

Postea, ubi dicitur Patriarcha Templum Μιτὰ ναρθήκων fecisse: Theodosius sic dicit. Ναρθῆξ, τὸ ἐξω τῆς ναῦ ἀρομικόν, ἀπὸ τῶν ναρθήκων. Οὕτω ναρθήκοφορ, ὁ βέβλομ φορῶν ἐν ναρθήκῳ. Γὰρ ἀρομικόν, ναρθῆξ λέγεται. Cæsaris nostri Historicus, D. Sambucus, à me per D. Georg. Tannerum interrogatus, putat columnas significare. Sacerdὸς Gabriel καὶ λωνῆς, Corinthius, domi meæ dixit: ἀρθῆξ λέγει τῆ, ὅτι καὶ γυναικὶς ἐν ἰσραὴ ἴσαντῆ.

νδ'. χρυσοβύλλαι.

Χρυσόβυλλα βασιλικὰ) Choniata, de Manuele Comneno lib. 1. uocat: χρῆμα ἀρυσθῆσαι τὸν, σφραγίδι τε χρυσεῖα ἢ σιρκιῶν νήματι ἐμπιστορ, πύργις ἀναδιδιοσυμβῶ ἀμαρτῆ: literas rubrica notatas, sigilloq; aureo & serico filo munitas, quod conchæ sanguine tinctum erat. Et mox: ἀρυσθῆσαι τὸν βασιλικὸν χρῆμα: rubricatas Imperatorias literas. Zonaris tomo 3. in Alexio Comneno, χρυσοσύμαντῆρ χρῆμα, & χρυσοβύλλαι χρῆμα, ἀπὸ τῆς bullæ diploma, appellat.

νβ'.

Εἰς τὴν ὑψηλοτάτην πόρτα) Scragliæ, uel Sarai, uel Portæ Ottomanicæ, uel Regiæ, Constantinopoli, talis figura est: ut ex Solomone Schuucigkero, & Gerlah. intellexi. Sita est in angulo urbis, in uetricæ promontoriij, in planitie.

Ortus.